

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření základní školy

Financial Management of a Basic School

Student: Bc. Jana Lužová

Vedoucí diplomové práce: PhDr.Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.

Ostrava 2011

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....

Bc. Jana Lužová

Obsah

1 Úvod	1
2 Správa základního školství	3
2.1 Základní školství	4
2.2 Zásady financování základního školství	12
3 Vznik a zásady hospodaření příspěvkové organizace vykonávající činnost základní školy	17
3.1 Státní příspěvková organizace vykonávající činnost základní školy	17
3.2 Příspěvková organizace územních samosprávných celků vykonávající činnost základní školy	19
3.2.1 Zřízení a zrušení příspěvkové organizace vykonávající činnost školy	20
3.2.2 Finanční hospodaření příspěvkové organizace územního samosprávného celku vykonávající činnost školy	22
4 Analýza hospodaření základní školy	27
4.1 Základní údaje o škole.....	27
4.2 Hospodaření organizace	31
4.2.1 Výnosy organizace	32
4.2.2 Náklady organizace	43
4.2.3 Zhodnocení hospodaření základní školy	50
5 Doporučení ke zlepšení finanční situace základní školy	54
6 Závěr	58
Seznam použité literatury	61

Seznam zkratk

Seznam tabulek

Seznam grafů

Seznam příloh

Přílohy

1 Úvod

Školství a jeho koncepce je součástí vzdělávací politiky každého státu. Každý stát věnuje pozornost stavu svého školství, neboť úroveň jednotlivých typů škol má následný vliv na hospodářský, kulturní a sociální rozvoj příslušné země.

Vzdělávání působí v podstatě jako pozitivní externalita, z které má prospěch každý subjekt. V každém státě jsou vzdělaní lidé předpokladem pro další hospodářský rozvoj, snadnější adaptabilitu na měnící se poměry na trhu práce, snadnějšího zvládnutí nových a náročnějších technologií v národním hospodářství, zajištění produkce kvalitních statků všeho druhu aj. Vzděláváním lze mimo jiné zvyšovat konkurenceschopnost ekonomiky a kvalitu života. Svými efekty snižuje náklady státu na různé sociální výpomoci, dávky a další finanční výdaje a napomáhá také orientaci v současném složitém světě a přispívá k utváření vlastních názorů a postojů na základě samostatně získaných informací.

Podle zákona je vzdělávání veřejnou službou, je uskutečňováno podle rámcových vzdělávacích programů, které stanoví konkrétní cíle, formy, délku a obsah vzdělávání podle zaměření i organizačního uspořádání.

V čl. 33 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., neboli Listině základních práv a svobod je zakotveno, že: „Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.“ Vzdělávání je tedy jedním ze základních lidských práv poskytovaných všem bez rozdílu.

Diplomová práce je zaměřena na hospodaření základní školy. Cílem diplomové práce je zjistit na základě ekonomických ukazatelů současnou finanční situaci právnické osoby vykonávající činnost základní školy a navrhnout doporučení, která by vedla ke zlepšení její finanční ekonomické situace v budoucnu.

Řešení vychází ze dvou hypotéz: „Příspěvková organizace ve sledovaných letech nakládá se svěřenými prostředky maximálně hospodárně.“ Hospodárností se rozumí minimalizace nákladů na vstupy používané na činnost školy se zřetelem na odpovídající kvalitu. „Příspěvková organizace hospodaří ve sledovaných letech s kladným popřípadě nulovým hospodářským výsledkem.“

V práci jsou použity především metoda popisu a syntézy. Dále je v práci aplikována metoda systémové analýzy, která je využita v analytické části v rámci hospodaření vybrané příspěvkové organizace.

V teoretické části je popsána problematika správy základního školství a vymezen pojem „regionální školství“, které je oblastí základního vzdělávání. V této části práce jsou vysvětleny základní termíny týkající se problematiky školství, stručně je zmíněna činnost některých hlavních institucí působících ve školství a je zde uveden okruh zřizovatelů, kteří mohou zřizovat základní školy a školská zařízení. Dále je práce věnována existenci právního postavení škol a školských zařízení a charakterizována nově existující právní forma, kterou je školská právnická osoba. V neposlední řadě jsou zde zmíněny zásady financování základního školství. S ohledem na právní formu vybrané instituce, je dále popsán vznik a zásady hospodaření příspěvkových organizací vykonávající činnost základní školy. V rámci této části jsou stručně charakterizovány státní příspěvkové organizace, přičemž práce je více zaměřena na příspěvkové organizace územních samosprávných celků, neboť práce analyzuje hospodaření instituce s právní formou příspěvkové organizace, jejímž zřizovatelem je město. Jsou zde uvedeny základní parametry jejich vzniku a zániku, jakým způsobem jsou příspěvkové organizace financovány a s jakými základními peněžními fondy organizace disponují.

V části praktické jsou nejprve představeny základní údaje o vybrané instituci, její organizace, počet pedagogických pracovníků a počet žáků přijatých v jednotlivých školních letech. Následně je provedena analýza hospodaření vybrané příspěvkové organizace vykonávající činnost základní školy a to v časové řadě pěti let. Je zde vymezeno možné získávání finančních prostředků a také jejich vynakládání. Na základě zhodnocení výsledků hospodaření konkrétní základní školy jsou navržena doporučení, která by vedla ke zlepšení finanční situace školy v budoucnu.

V závěru práce je shrnuta celá problematika diplomové práce.

Pro vypracování je použito odborné literatury, zákonů, webových stránek zejména Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, interních zdrojů Základní školy a informací z konzultací se zaměstnankyní ekonomického úseku organizace, jež byly potřebné pro vypracování praktické části diplomové práce.

2 Správa základního školství

Správa školství zajišťuje výchovu, vzdělávání dětí předškolního věku, žáků základních škol a středních škol, VOŠ, mimoškolní výchovu a studium na vysokých školách.

Tato oblast veřejné správy je v kompetenci MŠMT ČR. Školská správa je správou veřejnou, která je realizovaná státními institucemi a samosprávnými institucemi v přenesené působnosti.¹

Správa školství se řídí právními normami, které bývají na úseku správy školství vymezovány jako tzv. školské právo a rozlišují se na předpisy, které upravují soustavu základních, středních a vyšších odborných škol a soustavu předškolních a školských zařízení a na právní předpisy z oblasti vysokých škol.² Vysoké školy nejsou upraveny tzv. školským zákonem, ale jsou řešeny zvlášť, zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k zaměření práce se budu zabývat základním školstvím.

Základní vzdělávání spadá do regionálního školství. Do regionálního školství dále spadá oblast vzdělávání předškolního, středního, vyššího odborného, včetně vzdělávání zájmového, základního uměleckého, jazykového a poskytování školských služeb v jednotlivých školských zařízeních, které tomuto školství slouží. Regionální školství je odborným termínem, který není jednoznačně definován. Tento pojem lze vnímat z různých pohledů.

Regionální školství zahrnuje ty školy a školská zařízení, jež jsou zřizována za účelem působení v regionu a která jsou zřizována obcemi, kraji, DSO, případně státem, registrovanými církvemi mající oprávnění ke zřízení škol a školských zařízení a ostatními FO a PO. Další možný pohled vymezuje regionální školství jako souhrn těch škol a školských zařízení, které jsou zřizovány pouze územním samosprávným celkem.

Základ legislativy v oblasti regionálního školství tvoří **čtyři tzv. školské zákony: zákon č. 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, **zákon č. 562/2004 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, **zákon č. 563/2004 Sb.**, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a **zákon č. 179/2006 Sb.**, o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů.³

¹ KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 3., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, a. s., 2010.

² POLIÁN, M. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha: PROSPEKTRUM, spol. s r.o., 2001.

³ VALENTA, J. *Školské zákony*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

2.1 Základní školství

Nejdůležitějším cílem základní školy je poskytovat žákům základní vzdělání všeobecného charakteru, má naučit žáky takovým dovednostem, aby mohli získané poznatky využívat v praxi a formulovat své postoje a názory. V ČR je základní vzdělávání jedinou vzdělávací fází, které se ze zákona povinně účastní všechny děti v ČR a která vytváří základ pro celoživotní učení u celého obyvatelstva. Základním školám se vrací jejich dřívější role a smysl.⁴

Povinnost plnit školní docházku vychází z ustanovení čl. 33 Listiny, které současně předpokládá, že trvání této povinnosti bude stanovena zákonem.⁵

Pro povinnou školní docházku, která trvá 9 let, je rozhodný věk dítěte a ta začíná začátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dovrší šestý rok věku. Školský zákon ale umožňuje přijmout do školy i dítě, které dovrší 6 let od 1. září do 31. prosince, je-li přiměřeně duševně a tělesně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce. Přihlásit dítě do školy jsou povinni zákonní zástupci dítěte, musí se s dítětem dostavit k zápisu a veřejnost je o tom informována obecně závaznou vyhláškou.

Není-li dítě po dovršení 6 let přiměřeně vyspělé, může zákonný zástupce požádat ředitele školy o odklad povinné školní docházky o 1 rok. Ředitel o odkladu rozhodne na základě posudku PPP nebo od dětského lékaře. Zákon upravuje i tzv. dodatečný odklad povinné školní docházky, kdy v průběhu 1. třídy se projeví nedostatečná zralost dítěte, pak je ředitel povinen projednat dodatečný odklad s rodiči dítěte.

V ustanoveních školského zákona jsou uplatněny dva výjimečné způsoby plnění povinné školní docházky, a to individuální vzdělávání (rodiče si přejí vzdělávat děti sami doma) a vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením.⁶

Základní školy a školská zařízení mohou zřizovat:

- obce,
- dobrovolné svazky obcí,
- kraje,

⁴ REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2007.

⁵ Podle čl. 33 Listiny základních práv a svobod.

⁶ VALENTA, J. *Školské zákony*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

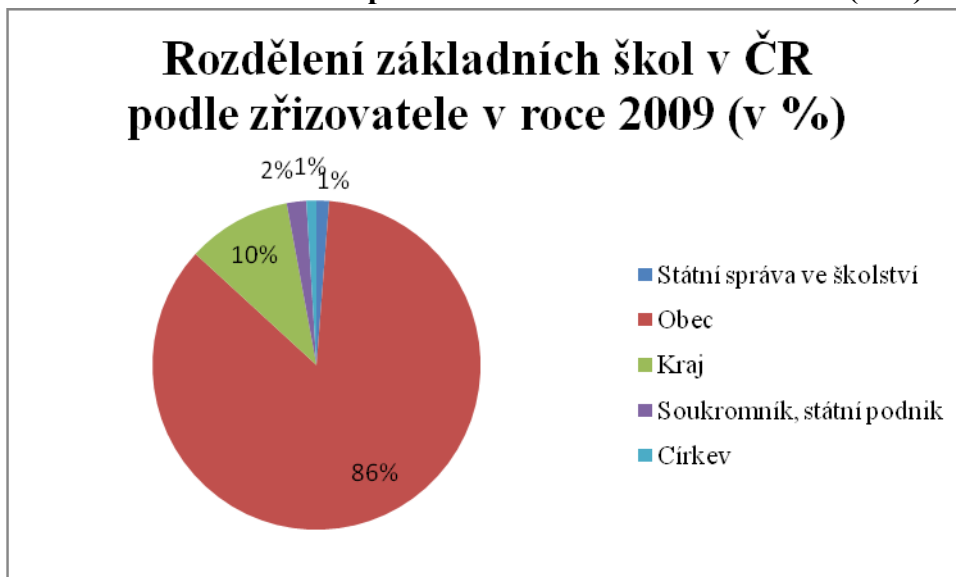
- ministerstva (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo zahraničních věcí),
- náboženské společnosti a církve, mající oprávnění ke zřízení škol a školských zařízení,
- další právnické a fyzické osoby.

Tab. 2.1 Počet zařízení v ČR poskytující základní vzdělávání v letech 2005 - 2009 podle zřizovatele

Zřizovatel/rok	2005	2006	2007	2008	2009
Státní správa ve školství	79	71	68	56	56
Obec	3 911	3 927	3 915	3 931	3 912
Kraj	507	507	501	459	469
Soukromník, státní podnik	82	83	82	85	88
Církev	37	37	38	43	45

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání, *Virtuální oddíly statistických výkazů 2005-2009*, [online], 2011, vlastní zpracování. Dostupné z <<http://stistko.uiv.cz/vo/vyber.asp#a>>.

Graf 2.1 Rozdělení základních škol podle zřizovatele v ČR v roce 2009 (v %)

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání, *Virtuální oddíly statistických výkazů 2009*, [online], 2011, vlastní zpracování. Dostupné z <<http://stistko.uiv.cz/vo/vyber.asp#a>>.

Tabulka i graf jasně poukazují na to, že největšími zřizovateli základních škol a školských zařízení jsou obce a nejméně je škol zřizovaných ministerstvem a církví.

Vztah mezi školou a zřizovatelem je velmi úzký. Zřizovatel školu zřídí, požádá o zařazení do rejstříku škol příslušný orgán (kraj, ministerstvo), a tím mu vzniká povinnost přispívat na provoz (energie, opravy atd.). Ředitel školy se zřizovatelem často jedná o otázkách týkajících se organizace školy, jejího provozu, materiálních a technických podmínek.

Pokud vztah mezi školou a zřizovatelem dobře funguje a existuje oboustranná spolupráce, škola má daleko lepší postavení a náhled veřejnosti je také vstřícnější. Tam, kde je tento vztah pokulhávající, se těžko vyvíjí spolupráce ve prospěch školy, obce, žáků, pedagogických pracovníků a nakonec i ve prospěch celé veřejnosti.

Povinností **obce** je zabezpečit docházku do předškolního zařízení alespoň poslední rok před nástupem do školy a zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí, které mají místo TP na jejím území. Obec má povinnost ve vztahu ke zřizování škol mateřských, základních, zařízeních sloužících školám (stravování). Obec může zřídit jakýkoliv jiný typ školy či školského zařízení, jako jsou základní umělecké školy, zařízení pro zájmové vzdělávání apod. Obec musí prokázat, že disponuje materiálním, finančním zázemím a má dostatek personálu. Pokud obec sama školu nezřizuje, zajistí toto vzdělávání v jiné obci. Obec zajišťuje výdaje škol, které zřizuje s výjimkou výdajů hrazených z peněžních prostředků státního rozpočtu a může přispívat i na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze SR.

Kraj je zřizovatelem základních škol a školských zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením, speciálních základních škol. Dále musí zabezpečit ostatní vzdělávání (jazykové, umělecké, zájmové), pokud tak neučinila obec. Výdaje pro tato zařízení kraj zajišťuje obdobně jako obec.

Zřizovatelskou funkci může plnit i **ministerstvo** (MŠMT, obrany, vnitra, spravedlnosti a zahraničních věcí). MŠMT zabezpečuje podmínky pro výkon ústavní a ochranné výchovy a zajišťuje preventivní výchovnou péči a vzdělávání osob umístěných ve ŠZ, podmínky pro vzdělávání dalších pracovníků a zřizuje příslušné školy či ŠZ, které nezřídila obec, svazek obcí nebo kraj. Zřizuje také školy, jejichž činnost je upravena mezinárodními smlouvami. Ministerstvo obrany zřizuje střední vojenské školy a školská zařízení jim sloužící. Ministerstvo vnitra zřizuje policejní školy a školy požární ochrany a školská zařízení jim sloužící. Ministerstvo spravedlnosti je zřizovatelem škol vězeňské služby a školských zařízení pro osoby ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody a školských zařízení jim sloužících.

Základní školy při diplomatické misi nebo při konzulárním úřadu ČR zřizuje Ministerstvo zahraničních věcí.⁷

Další FO a PO zřizují tzv. soukromé školy. Jedná se o školy, které jsou zřizovány jinou právnickou nebo fyzickou osobou než státem, krajem, obcí, svazkem obcí nebo registrovanou církví.

Státem uznané a podporované církevní školy jsou definovány jako **školy zřizované registrovanou církví nebo náboženskou společností**, která získala oprávnění školy zřizovat.

Školský zákon stanoví pravidla pro vznik, registraci, popř. zánik soukromých a církevních škol. Soukromé školy si při svém vzniku volily některou z právních forem, které nabízel obchodní zákoník. Od r. 1995 mohly mít i formu obecně prospěšné společnosti.

Podmínky pro zřizování a činnost církevních škol jsou dále upraveny zákonem o církvích a náboženských společnostech. Je-li soukromá nebo církevní škola zařazena do školského rejstříku, je vzdělání v ní získané rovnocenné vzdělání získanému ve školách veřejných. Zařazení instituce do školského rejstříku je rovněž předpokladem pro jakýkoli nárok na přidělení finančních prostředků ze státního rozpočtu.⁸

U základních škol je podle školského zákona povinným orgánem zřizovatele **školská rada**. Účelem je umožnit účast zřizovatele, zletilých žáků, zákonných zástupců a pedagogických pracovníků školy na chodu školy. Školská rada se nezřizuje u škol, které zřídilo ministerstvo obrany, vnitra a spravedlnosti. Zákon nestanoví konkrétní počty členů školské rady, stanovení počtu členů a pravidel pro jejich volbu je ponechána na zřizovateli. Členem školské rady není ředitel školy, zasedání se účastní pouze na vyzvání předsedy školské rady. Školská rada schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní řád, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních školách atd. Důležité je ustanovení, kterým je upraven způsob schvalování jednotlivých dokumentů a také je stanoven postup v případě jejich neschválení.⁹

Základní škola spojuje do jednoho organizačního celku primární a nižší sekundární úroveň vzdělávání (pětiletý první a čtyřletý druhý stupeň).¹⁰

⁷ POKORNÁ, B. a kol. *Řízení školy 2009*. Praha: ASPI, 2009.

⁸ Informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje, *Legislativa a financování soukromých škol* [online] 2010. [cit. prosinec 2010]. Dostupné z <<http://www.zkola.cz/zkeu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/soukromeacirkevnisikoly/29892.aspx>>.

⁹ VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2010.

¹⁰ HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB–TU Ostrava, 2008.

Základní škola má 9 ročníků, což koresponduje i se změnou trvání povinné školní docházky na devět let.

„V posledních letech základní školy realizují tři vzdělávací programy pro základní vzdělávání – Základní škola (92 % žáků), Národní škola (1,1 %) a Obecná škola (5,6 %), které zastřešuje Standard základního vzdělávání. V roce 2004 byl schválen **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání** a bylo ukončeno ověřování tvorby školních vzdělávacích programů.“¹¹

Rámcové vzdělávací programy vycházejí z cílů Národního programu rozvoje vzdělanosti v ČR. Na základě RVP musí každá škola vypracovat **Školní vzdělávací program** (ŠVP), který bude odpovídat specifikům jednotlivých škol. Na něj dále navazují **Třídní programy**, které by měly obsahovat takové činnosti, ve kterých se budou požadované kompetence rozvíjet a cvičit. Učivo se tak stane prostředkem k získávání dovedností, nikoliv cílem vzdělávání.¹²

Počet základních škol v posledních letech neustále klesá. Je to způsobeno hlavně demografickým poklesem odpovídající věkové populace a v posledních letech i slučováním jednotlivých základních škol pod jeden právní subjekt. Většina základních škol má méně než 250 žáků. V roce 2009/2010 to bylo 67 %, přibližně třetina škol má dokonce méně než 50 žáků. Naprostá většina základních škol jsou školy veřejné a největšími zřizovateli jsou obce.¹³

Základní školy a všechny ostatní školy a školská zařízení jsou povinny vést **dokumentaci:**

- a) rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a o jeho změnách a doklady uvedené v § 147,
- b) evidenci dětí, žáků nebo studentů (dále jen „školní matrika“),

¹¹ REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2007. s. 132.

¹² HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB–TU Ostrava, 2008.

¹³ Týdeník školství, *Regionální školství v číslech – základní školy* [online] 2010. [cit. 23. říjen 2010]. Dostupné z <<http://www.tydenik-skolstvi.cz/archiv-cisel/2010/12/regionalni-skolstvi-v-cislech-zakladni-skoly/>>.

- c) doklady o přijímání dětí, žáků a studentů u uchazečů ke vzdělávání, o průběhu vzdělávání a jeho ukončování,
- d) vzdělávací programy,
- e) výroční zprávy o činnosti školy, zprávy o vlastním hodnocení školy,
- f) třídní knihu, která obsahuje průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu,
- g) školní řád nebo vnitřní řád, rozvrh vyučovacích hodin,
- h) záznamy z pedagogických rad,
- i) knihu úrazů a záznamy o úrazech dětí, žáků a studentů, popřípadě lékařské posudky,
- j) protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy,
- k) personální a mzdovou dokumentaci, hospodářskou dokumentaci a účetní evidenci a další dokumentaci stanovenou zvláštními právními předpisy.

Kromě této tzv. povinné dokumentace mohou školy spravovat ještě další dokumentaci, která souvisí s řízením školy, s hospodařením, s personální dokumentací apod. Tuto dokumentaci předepisují buď právní normy příslušných oborů, nebo je její existence a forma ponechána na uvážení škol.¹⁴

Všechny základní školy a školská zařízení se podle školského zákona zapisují do **školského rejstříku**, který je veřejným seznamem. Člení se na dvě části a tedy na rejstřík škol a školských zařízení a rejstřík školských právnických osob. Rejstřík škol vede evidenci každé jednotlivé školy, rejstřík školských zařízení pak jednotlivých školských zařízení. Rejstřík školských právnických osob vede evidenci těch právnických osob, pro které zřizovatel zvolil právní formu školské právnické osoby.

Okamžikem zápisu školy a školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení vzniká právnické osobě vykonávající činnost školy nebo školského zařízení právo poskytovat vzdělávání a školské služby, právo vydávat státem garantované doklady o poskytnutém

¹⁴ POKORNÁ, B. a kol. *Řízení školy 2009*. Praha: ASPI, 2009.

vzdělání, nárok na peněžní prostředky ze SR nebo z rozpočtu územního samosprávného celku za podmínek stanovených školským zákonem a pouze v rozsahu zápisu do rejstříku.¹⁵

Mezi orgány podílející se na správě základního školství patří **Ministerstvo školství**, které řídí výkon státní správy ve školství, připravuje legislativní normy pro výkonné i operativní činnosti, odpovídá za koncepci, stav a rozvoj vzdělávací soustavy uvnitř státu a směrem k zahraničí, určuje centrální vzdělávací politiku a celkovou strategii, určuje obsah vzdělávání, vydává rámcové vzdělávací programy pro každou vzdělávací úroveň, vede rejstřík všech zřizovatelů škol a školských zařízení atd.¹⁶

Dalším ústředním orgánem státní správy ve školství je **Česká školní inspekce**, která je zřízená MŠMT. Česká školní inspekce je státním kontrolním a inspekčním orgánem SS, rozpočtovou organizací, realizuje školní inspekci školními inspektory formou inspekčních záznamů a zpráv, hodnotí výsledky vzdělávací činnosti. Školní inspekce je vykonávána školním inspektorem, kontrolu školního zařízení vykonává pracovník pověřený kontrolou. Pracovníci kontroly nebo inspekce se prokazují průkazem. V jejím čele je ústřední školní inspektor řídící jednotlivé inspektoráty na území ČR. V čele školního inspektorátu je ředitel.¹⁷

V závislosti na tom, kdo školu nebo školské zařízení zřizuje, umožňuje zákon existenci **několika právních forem škol a školských zařízení**.

U škol veřejných a školských zařízení, které jsou zřizovány krajem, obcí nebo svazkem obcí, připadá v úvahu zřízení školy a školského zařízení buď ve formě příspěvkové organizace zřízené podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, nebo ve formě školské právnické osoby (dále jen ŠPO) zřízené podle ustanovení § 124 a násl. školského zákona.

U škol, které jsou zřizovány Ministerstvem školství, připouští zákon obdobně možnost školské právnické osoby a dále státní příspěvkové organizace zřízené podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo obrany, vnitra a spravedlnosti zřizuje školy a školská zařízení jako organizační složky státu nebo jako jejich součásti (škola v tomto případě nemá statut právnické osoby).

¹⁵ VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2010.

¹⁶ PEKOVÁ J.; PILNÝ J.; JETMAR R. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008.

¹⁷ KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 3., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, a. s., 2010.

Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky jako součást těchto úřadů.

Registrované církve a náboženské společnosti, které mají oprávnění zřizovat církevní školy, ostatní právnické osoby nebo fyzické osoby zřizují školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo jako právnické osoby podle zvláštních právních předpisů (obchodní zákoník), jejichž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb podle školského zákona.

V každém případě platí, že zvolení některé z uvedených přípustných forem právního postavení škol a školských zařízení je zcela v kompetenci zřizovatele.

Dle školského zákona je **školská právnická osoba** (dále jen ŠPO) právnickou osobou, jejíž hlavní činnost zákon omezuje pouze na poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 a školských služeb dle tohoto zákona. Tím je dána zásadní odlišnost školské právnické osoby např. od příspěvkové organizace (podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů), kde vymezení hlavní činnosti závisí jenom na zřizovateli.

Školská právnická osoba může být zřízena společně i více zřizovateli. Pokud školský zákon nestanoví jinak, ve věcech zřízení, vzniku, zrušení a zániku ŠPO se použijí přiměřeně ustanovení obchodního zákoníku o založení, vzniku, zrušení a zániku obchodních společností.

Pokud se ŠPO zřizuje jedním zřizovatelem, sepisuje se zřizovací listina a je-li ŠPO zřizovaná společně více zřizovateli, sepisuje se zřizovatelská smlouva.

Tato právní forma vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob a zaniká dnem výmazu z rejstříku školských právnických osob, kdy tomuto datu předchází zrušení s likvidací nebo bez likvidace.

Jestliže je ŠPO zřízena ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí je orgánem ředitel. Jestliže je zřízena právnickou nebo fyzickou osobou jsou orgány ředitel a rada.¹⁸

Podrobněji se v další kapitole věnuji příspěvkové organizaci, která je formou převažující.

¹⁸ VALENTA, J. *Školské zákony*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

2.2 Zásady financování základního školství

Resort vzdělávání (školy a školská zařízení) lze zařadit mezi finančně vysoce náročné oblasti, efektivita zde vynaložených prostředků je však jen těžce měřitelná.¹⁹

Financování základního školství je založeno na principu vícezdrojového financování, přičemž financování u základních škol záleží na jejich zřizovateli a právní formě.

Největší objem prostředků **kapitoly 333** – resort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy směřuje do oblasti regionálního školství, ve kterém vlastně vzniká základ budoucí vzdělanosti.

Mezi **hlavní zdroje** peněžních prostředků základních škol a školských zařízení, které zřídil kraj, obec nebo svazek obcí patří dotace ze SR, příspěvky z rozpočtu zřizovatele a jejich doplňková činnost. Školská zařízení mohou dále čerpat prostředky z vlastních fondů a mohou získávat i peněžité dary jak od fyzických, tak i právnických osob.²⁰

Školský zákon zdůrazňuje princip **normativního** (výkonového) **přidělování prostředků**, které jsou základním školám poskytovány ze státního rozpočtu. Finanční prostředky jsou poskytovány podle skutečného počtu žáků základní školy, nejvýše však do povolené kapacity zapsané ve školském rejstříku.

Podle zákona jsou finanční prostředky ze SR určené pro krajské a obecní školy poskytovány formou dotace do rozpočtu kraje, a to na zvláštní účet. Tím je zdůrazněna účelová vázanost těchto prostředků, jež nelze použít na jiné výdaje, než stanoví tento zákon. Základní principy financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky jsou postaveny na pojmech **republikové** a **krajské normativy**.²¹

Normativ je ukazatel, který je vztažený na jednotlivce a stanovený jako roční objem mzdových prostředků, státem stanovených odvodů zdravotního a sociálního pojištění a ostatních neinvestičních nákladů připadajících na dítě nebo žáka v předškolním zařízení, škole nebo školském zařízení.²²

Ministerstvo stanovuje dle školského zákona **republikové normativy** jako výši výdajů připadajících na vzdělávání na jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání,

¹⁹ HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB–TU Ostrava, 2008.

²⁰ OCHRANA, F. a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010.

²¹ VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2010.

²² HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB–TU Ostrava, 2008.

zveřejňuje je ve Věstníku a následně poskytuje krajským úřadům formou dotace na zvláštní účet kraje.

Objemem výdajů se míní celková výše přímých neinvestičních výdajů (NIV) poskytovaných ze SR, které se člení na mzdové prostředky (MP) + odvody a na ostatní neinvestiční výdaje (ONIV). Součástí republikových normativů je i vyjádření limitu počtu zaměstnanců (PZ) připadajících na 1 000 dětí, žáků, studentů v dané věkové kategorii.

Tab. 2.2 Stanovení republikových normativů škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2011

	NIV celkem Kč/žáka	MP vč. pedagogů Odvodů Kč/žáka	MP vč. nepedagogů Odvodů Kč/žáka	ONIV celkem Kč/ žáka	ONIV NÁHRADY Kč/žáka	ONIV PŘÍMÉ Kč/žáka	Limit PZ Z/1000 ž
3-5	36 136	26 567	9 270	299	113	186	129, 000
6-14	46 110	37 356	8 114	640	143	497	131,000
15-18	53 538	42 059	10 747	732	166	566	146,000
19-21	45 919	33 084	12 354	481	143	338	129,000
3-18 let v KZÚV	221 809	146 510	73 643	1 656	693	963	701,000

Zdroj:Portál MŠMT, *Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2011* [online] 2011. [cit. leden 2011]. Dostupné na <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-2>>.

Prostředky ze SR za podmínek stanovených školským zákonem plynou vždy na definovaný účel a směřují především na platy nebo mzdy, jejich náhrady, odměny za pracovní pohotovost, za práci vykonávanou mimo pracovní poměr, úhradu pojistného na sociální zabezpečení a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, výdaje na učebnice a učební pomůcky, pokud jsou žákům poskytovány bezplatně na základě zákona. Prostředky jsou určeny také na zvyšování kvality vzdělávání i rozvoj škol, na pokrytí nezbytných nákladů pro žáky se zdravotním postižením a na vzdělávání pedagogických pracovníků. Tyto prostředky plynou k těm PO vykonávající činnost škol a školských zařízení, jejichž zřizovateli jsou územní samosprávný celek, Ministerstvo, registrovaná církev, náboženská společnost, které získají oprávnění a v rozsahu daném právními předpisy.²³

²³ VALENTA, J. *Školské zákony*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

Krajské úřady prováděcím předpisem stanovují **krajské normativy**, součástí kterých jsou i příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů.

Při stanovení krajských normativů KÚ vychází z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo přímé pedagogicko psychologické činnosti a také naplněnosti tříd.

Rozhodnými ukazateli pro stanovení krajských normativů jsou průměrný počet jednotek výkonů připadajících na 1 pedagogického pracovníka, průměrný počet jednotek výkonů připadajících na 1 nepedagogického pracovníka, průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka, průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka, průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonů (ONIV).

Princip výkonového financování prostřednictvím normativů je doplněn o **programové financování** ze státního rozpočtu, a to především o financování prostřednictvím rozvojových programů.

Programové financování umožňuje řešit takové ekonomické aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů buď není možné, nebo by nebylo účelné.

Pokud jde o ostatní výdaje (zejména neinvestiční výdaje a výdaje na provoz, výdaje nad rozsah prostředků ze SR), platí, že tyto výdaje financuje školám a školským zařízením **zřizovatel ze svého rozpočtu**. V případě základní školy, jejímž zřizovatelem je územní samosprávný celek, provozní a investiční výdaje kryje zřizovatel (obec, svazek obcí nebo kraj) příspěvkem ze svého rozpočtu. Zákon stanovil výjimku, a to pro školy a školská zařízení zřizované církvemi a náboženskými společnostmi. U těchto škol jsou financovány veškeré výdaje ze SR, s výjimkou výdajů na pořízení a zhodnocení dlouhodobého majetku. Financování soukromých škol z prostředků SR upravuje zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.²⁴

²⁴ VALENTA, J. *Školské zákony*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

Školský zákon upravuje dále financování církevních škol. Dle tohoto zákona je činnost církevních škol a školských zařízení financována ve stejném rozsahu jako činnost škol, které zřídilo MŠMT, s výjimkou výdajů na pořízení nebo zhodnocení dlouhodobého majetku, jestli jím nejsou učební pomůcky.

Církevní školy a školská zařízení jsou financovány přímo MŠMT podle stejných normativů jako školy soukromé, poskytovaná dotace nezahrnuje prostředky k péči o majetek, jehož vlastníkem je zřizovatel. Oproti školám soukromým dostávají některé církevní školy a školská zařízení zvýšenou část normativu, která je určena na provozní výdaje. MŠMT tyto prostředky rozepisuje přímo na jednotlivé školy a čtvrtletně je převádí ze svého účtu školám (bez zprostředkování kraji). Tyto školy mají právo na výběr školného, zpravidla tak však nečiní.

Financování soukromých škol upravuje jak školský zákon, tak i samostatný zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů. Soukromé školy a školská zařízení dostávají ze SR dotaci prostřednictvím krajů. Dotace je určena na financování neinvestičních výdajů, jež souvisejí s výchovou a vzděláváním a také na financování běžných provozních neinvestičních výdajů. Tyto prostředky bývají přidělovány na základě smlouvy uzavřené s krajským úřadem a na příslušný školní rok. Smlouva konkretizuje vzdělávací činnosti, na které bude dotace poskytována, jejich rozsah (počet žáků) a procento z normativu. Normativy jsou pro soukromé školy stanoveny každoročně MŠMT na základě zákona o poskytování dotací soukromým školám. Dále jsou stanoveny příplatky na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Investiční výdaje soukromé školy jsou hrazeny jejím zřizovatelem.

Jsou-li školou splněny základní podmínky, kterými jsou zařazení v rejstříku škol a školských zařízení a další administrativní náležitosti smlouvy, vyúčtování předchozí dotace, poskytnutí výročních zpráv o činnosti a o hospodaření školy a informace o jejich projednání, dostává škola dotaci v základní výši. Pokud je splněn další soubor podmínek, může předložit krajskému úřadu žádost o uzavření smlouvy na dotaci zvýšenou. Pro získání zvýšené dotace je podmínkou, že škola pobírala alespoň jeden rok základní dotaci, poslední hodnocení školy Českou školní inspekci je průměrné nebo lepší, škola je obecně prospěšnou společností nebo školskou právnickou osobu nebo se zaváže vynakládat celý svůj zisk na vzdělávání a běžný provoz.

Soukromé základní školy, které jinak zřizuje obec, mohou obec, svazek obcí požádat o další dotaci na úhradu neinvestičních výdajů. Soukromé školy zpravidla vybírají školné,

jehož výše závisí na náročnosti oboru a technickém vybavení škol a také na ekonomické situaci v jednotlivých oblastech.

Financování státního školství se řídí ustanovením § 160 odst. 1 písm. a) školského zákona. Rozpis rozpočtu je sestaven normativní metodou s použitím údajů ze školních matrik státních škol a školských zařízení, rozhodnutí o zařazení do rejstříku škol a normativů stanovených MŠMT pro soukromé školství.

S ohledem na právní formu vybrané instituce, kterou je Základní škola, příspěvková organizace zřízená městem, jsou dále popsány vznik a zásady hospodaření příspěvkové organizace vykonávající činnost základní školy, podrobněji však vznik a zásady hospodaření příspěvkové organizace územního samosprávného celku.

3 Vznik a zásady hospodaření příspěvkové organizace vykonávající činnost základní školy

Školy a školská zařízení jsou nejčastěji zřizovány jako příspěvkové organizace jednak ústředními orgány státu, kraji, obcemi a svazky obcí pro takové činnosti své působnosti, které jsou zpravidla neziskové. Jejich rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatný právní subjekt.²⁵

S ohledem na zaměření práce státní příspěvkové organizace stručně charakterizují a více se zaměřují na příspěvkové organizace územních samosprávných celků.

3.1 Státní příspěvková organizace vykonávající činnost základní školy

Příspěvková organizace státu je právnickou osobou, která je zřízena některým z ústředních orgánů státní správy, podle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla a zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

O vzniku příspěvkové organizace zřizovatel vydá zřizovací listinu s obsahem podle zákona a oznámí zřízení v Ústředním věstníku ČR. Po založení vydává svůj status, který podléhá schválení zřizovatelem, také vydá organizační řád, odpisový řád, pravidla hospodaření, pravidla pro oběh účetních dokladů a vnitřní předpisy vyžadované ptanými zákonnými ustanoveními.

V případě státní příspěvkové organizace vykonávající činnost základní školy, je zřizovatelem MŠMT.

Příspěvková organizace hospodaří s finančními prostředky, které získá hlavní činností a s peněžními prostředky, které přijala organizace ze státního rozpočtu pouze v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále hospodaří s prostředky svých peněžních fondů a s prostředky získanými jinou činností, s peněžitými dary od FO a PO a s peněžními prostředky získaných ze zahraničí.

Hlavní činností příspěvkové organizace je činnost, která je vymezená zřizovatelem ve zřizovací listině, případně činnost podle zvláštního zákona. Způsob i podmínky

²⁵ HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB–TU Ostrava, 2008.

hospodaření příspěvkových organizací státu a také jejich kontrola jsou stanoveny výše uvedenými zákony.²⁶

Jinou činností se v tomto případě rozumí činnost mimo rámec poslání neziskové organizace. Nesmí být narušena kvalita, rozsah a dostupnost provozovaných služeb, daných svým posláním. Tato jiná činnost musí být sledována odděleně od hlavní činnosti.

Příspěvkové organizace zřízené orgánem státní správy se při hospodaření řídí jejím rozpočtem nákladů a výnosů, který po započtení příspěvku ze státního rozpočtu nebo stanovení odvodu do SR má být vyrovnaný. Tento rozpočet je sestavován na hlavní činnost.

Pokud by výnosy v rozpočtu převyšovaly náklady, pak zřizovatel stanoví odvod z provozu. Pokud by však byl rozpočet sestaven tak, že by byly náklady vyšší než výnosy, i po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu, rozpočet by se vyrovnal použitím rezervního fondu, jež by musel být do rozpočtu zahrnut.

Vznikne-li situace, která se na konci roku změní, předpokládaná ztráta bude nižší, vrátí se nepoužitý rezervní fond zpět. Kdyby se situace naopak zhoršila, musí organizace učinit opatření, aby rozpočet vyrovnala.

Dojde-li k významné změně podmínek, za kterých byl stanoven příspěvek ze SR, může zřizovatel tento příspěvek snížit, zvýšit nebo stanovit dodatečný odvod z provozu.

Příspěvková organizace může získat od zřizovatele návratnou finanční výpomoc v případě, že zřizovatel rozhodne o úhradě zhoršeného hospodářského výsledku. Návratnou finanční výpomoc musí příspěvková organizace vrátit do konce rozpočtového roku, v němž měl být zhoršený hospodářský výsledek uhrazen. Kdyby tak organizace neučinila, dojde zřizovatelem ke zrušení příspěvkové organizace do konce následujícího roku po roce, kdy měl být zhoršený výsledek uhrazen.

Příjmy z prodeje a pronájmu majetku státu, se kterým tato organizace hospodaří, jsou příjmy státního rozpočtu, s výjimkou příjmů z prodeje movitého majetku, se kterým státní příspěvková organizace hospodaří a příjmů z prodeje majetku který organizace nabyly darováním nebo děděním.²⁷

²⁶ REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 3., aktualiz. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2010.

²⁷ SLINTÁKOVÁ, B. *Organizační složky státu a státní příspěvkové organizace. Státní fondy* [online] 2010. Dostupné z <http://kvf.vse.cz/storage/1167949457_sb_organizacni_slozky_statu.pdf>.

Podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, příspěvková organizace zřízená ústředním orgánem státní správy tvoří peněžní fondy, jimiž jsou fond rezervní, fond reprodukce majetku, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Do těchto fondů může rozdělovat zlepšený hospodářský výsledek pouze v případě, že byl uhrazen případný zhoršený hospodářský výsledek předchozího roku, popřípadě let.

Příspěvková organizace nesmí, až na výjimky, přijímat ani poskytovat půjčky a úvěry ani vystavovat směnky.

Účelově určené peněžní dary a peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí se použijí v souladu s jejich určením. Příspěvková organizace může poskytnout peněžní dary pouze z fondu kulturních a sociálních potřeb.²⁸

Výsledek hospodaření státní příspěvkové organizace tvoří výsledek hospodaření dosažený jak v rámci hlavní činnosti, a to po zahrnutí příspěvku, tak v rámci jiné činnosti. Pokud je kladný, mluvíme o zlepšeném hospodářském výsledku, v opačném případě jde o tzv. zhoršený výsledek hospodaření. Ztráta je financována z rezervního fondu organizace, z rozpočtu zřizovatele organizace nebo ze zisku organizace v následujícím roce. V případě, že ztráta by nemohla být uhrazena, byla by organizace zrušena.²⁹

3.2 Příspěvková organizace územních samosprávných celků vykonávající činnost základní školy

Územní samosprávný celek má právo k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností zřizovat vlastní **organizační složky** jako svá zařízení bez právní subjektivity, zřizovat **příspěvkové organizace** jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk, zakládat **obchodní společnosti**, a to akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným a také zakládat **obecně prospěšné společnosti** podle zvláštního zákona.

Příspěvková organizace územního samosprávného celku je právnickou osobou, která se řídí specifickou právní úpravou. Základní právní rámec je dán **zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů**. V tomto zákoně jsou stanovena zejména pravidla pro hospodaření obcí, měst

²⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ SLINTÁKOVÁ, B. *Organizační složky státu a státní příspěvkové organizace. Státní fondy* [online] 2010. Dostupné z <http://kvf.vse.cz/storage/1167949457_sb_organizacni_slozky_statu.pdf>.

a krajů, pravidla pro sestavování rozpočtů, poskytování dotací atd. Dále zákon stanoví, jaké právnické osoby mohou být územními samosprávnými celky zakládány. Jedním z typů takové právnické osoby jsou právě příspěvkové organizace.

Příspěvkovými organizacemi jsou např. nemocnice, školy, technické služby, knihovny, muzea, divadla, jiná kulturní zařízení, domovy důchodců, některá sportovní zařízení a celá řada dalších.³⁰

3.2.1 Zřízení a zrušení příspěvkové organizace vykonávající činnost školy

Zákon č. 128/2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů uvádí, že zastupitelstvu obce je vyhrazeno zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce a schvalovat jejich zřizovací listiny.³¹

„Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.“³²

Zřizování a rušení příspěvkových organizací patří do výkonu samostatné působnosti územních samosprávných celků.

Zřizovací listinu příspěvkové organizace vydává její zřizovatel s obsahem podle zákona s vymezením hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti, označení statutárních orgánů a způsob, jakým jménem organizace vystupují a také vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití.³³

Ve zřizovací listině jsou určeny základní pravidla fungování příspěvkové organizace a vymezena její činnost, pravomoci a povinnosti a odpovědnost vůči zřizovateli.

Je třeba ji chápat jako významný individuální právní akt, který má právně závazný charakter zejména pro příspěvkovou organizaci, která jím byla zřízena. Dle zákona o obcích zřizovací listinu schvaluje zastupitelstvo obce, popř. kraje.

³⁰ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TĚGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

³¹ Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

³² MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TĚGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009. s. 113.

³³ REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2007.

Zřizovací listina musí obsahovat:

- úplnou a přesnou identifikaci zřizovatele,
- název, sídlo a IČ příspěvkové organizace, přičemž název musí být nezaměnitelný, často pro něj platí i podmínky jiných zákonů, např. školského zákona při zřizování organizací provozujících školy či školská zařízení,
- vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob jednání jménem organizace,
- vymezení svěřeného majetku,
- vymezení práv tak, aby organizace mohla hospodařit se svěřeným majetkem a plnit hlavní účel,
- vymezení doplňkové činnosti,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.³⁴

„Vznik a zrušení příspěvkové organizace, či změna ve zřizovací listině se zveřejňuje v Ústředním věstníku. Příspěvková organizace se také zapisuje do obchodního rejstříku.“³⁵

Je-li příspěvková organizace zřízena na dobu určitou, pak její existence končí dnem uvedeným v rozhodnutí zastupitelstva o jejím zřízení a ve zřizovací listině. V případě, že je příspěvková organizace zřízena na dobu neurčitou, a zřizovatel se rozhodne k jejímu zrušení, pak zastupitelstvo obce tento záměr projedná a rozhodne svým usnesením o termínu ukončení existence příspěvkové organizace. V obou případech kroky vedoucí k ukončení existence právnické osoby je nutno začít několik měsíců před datem, ke kterému příspěvková organizace zanikne. Délka doby, po kterou budou trvat činnosti vedoucí k ukončování existence organizace, vyplývá např. ze lhůt uvedených v zákoníku práce; z doby, po kterou bude trvat nezbytná inventarizace majetku a závazku; ukončení účetnictví; oznámení o zániku právnické osoby na všechna místa, kde je evidována, apod. Většinu činností bude provádět příspěvková organizace sama. Lze však dovodit, že před termínem ukončení existence organizace by měl zřizovatel (zastupitelstvo) uložit (buď přímo, nebo prostřednictvím rady) obecnímu úřadu, aby prováděl dohled nad pracemi vedoucími k ukončení činnosti příspěvkové organizace. Zákon tento postup nikterak neupravuje a bude proto záležet na každém zřizovateli a jeho konkrétních podmínkách, jakým způsobem

³⁴ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TĚGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

³⁵ REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2007. s. 59.

se rozhodne. Zřizovatel dále rozhodne o umístění a užití svého majetku, který rušená organizace spravovala a převezme ke dni ukončení existence příspěvkové organizace její práva a závazky.³⁶

3.2.2 Finanční hospodaření příspěvkové organizace územního samosprávného celku vykonávající činnost školy

Příspěvková organizace územního samosprávného celku a svazku obcí hospodaří na stejném základě jako státní příspěvková organizace, jejíž hospodaření by mělo být taktéž vyrovnané. Hospodaření se řídí jejím rozpočtem, který je finančním plánem a rozpočtovým výhledem, je-li stanoven.

Příspěvková organizace hospodaří s majetkem, který je jí svěřen v rozsahu stanoveném zřizovací listinou.

Finančnímu hospodaření příspěvkových organizací se věnuje ustanovení § 28 zákona č. 250/2000 Sb., které stanoví, s jakými finančními prostředky organizace hospodaří při své činnosti. Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky, které získá vlastní činností a s finančními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále může hospodařit s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.

Z rozpočtu svého zřizovatele získává organizace především příspěvek na provoz. Avšak může získat i jiné účelové dotace, které mohou být upraveny smlouvou o poskytnutí dotace, jestliže nevyplývají z jiných právních předpisů. Výše příspěvku, postup, jak ji určit, nejsou zákonem dány. Zákon pouze stanoví, že zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci v návaznosti na výkony či jiná kritéria jejich potřeb. Je důležité poskytnutí příspěvku na provoz, který zřizovatel organizaci poskytuje ze svého rozpočtu, neboť většina příspěvkových organizací bez příspěvku na provoz v podstatě vůbec nemůže fungovat. Úkolem zřizovatele je zabezpečit plnění hlavního účelu činnosti své organizace. Příspěvková organizace by pak měla mít pokryty náklady, které jsou pro její činnost potřebné.

Finančními prostředky, které získá organizace **vlastní činností**, mohou být nejen úplata za služby, popř. tržby za prodej zboží, které provádí v rámci své činnosti, ale také výnosy ve spojení se smluvními vztahy, např. smluvní pokuty (penále) či úroky z prodlení, výhry ze soutěží, úroky z vkladů na bankovních účtech, náhrady od pojišťoven v případě

³⁶ PROKŮPKOVÁ, D.; MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010.

pojistných událostí, přijaté náhrady škody atd. V rámci vlastní činnosti může organizace získat také peněžní prostředky prostřednictvím dotací či příspěvků jiných PO, např. nadací, zdravotních pojišťoven.

Dalším finančním zdrojem jsou **peněžité dary** a organizace je může obdržet jak od tuzemských subjektů, tak od subjektů zahraničních.

Ustanovení § 28 odst. 2 dále rozšiřuje okruh finančních prostředků, se kterými příspěvková organizace hospodaří, o **provozní dotace z rozpočtu EU**, a to včetně určeného podílu na financování projektu, který je hrazen ze státního rozpočtu, a dále o provozní dotace poskytnuté podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou ČR svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce. Mimo projektů ze strukturálních fondů EU v rámci Regionálních operačních programů sem lze zařadit i příspěvky od agentur EU, které nejsou přidělovány v rámci operačních programů ROP.

Je třeba vyzvednout, že provozní dotace z rozpočtu EU a provozní dotace získané v rámci finančního mechanismu EHP a Norska a programu švýcarsko-české spolupráce, že se vždy jedná pouze o provozní, nikoliv investiční dotace.

Další možností, jak získat finanční prostředky k financování své činnosti, je **doplňková činnost**. Příspěvkové organizaci může její zřizovatel povolit provádění doplňkové činnosti, která by však měla navazovat na její hlavní účel. Cílem doplňkové činnosti je, aby byly lépe využity hospodářské prostředky a kvalifikovaní pracovníci. Doplňková činnost není činností hlavní, nesmí tedy plnění hlavního účelu narušovat. Zákon také příspěvkové organizaci ukládá povinnost, aby sledovala doplňkovou činnost odděleně. Jednou z podmínek je, aby tato činnost nebyla ztrátová. Zákon č. 250/2000 Sb., kterým se řídí příspěvkové organizace územních samosprávných celků, tuto podmínku nestanovil, na rozdíl od státních příspěvkových organizací, kde v zákoně č. 218/2000 Sb., v § 63 je stanovena podmínka, aby nebyla doplňková činnost ztrátová. Podmínky pro provozování doplňkové činnosti mohou být stanoveny ve zřizovací listině nebo také prostřednictvím jiných právních aktů, např. pokynů zřizovatele. Jestliže by byla doplňková činnost delší dobu ztrátová, je třeba uvážit, zda se nejedná o neúčelné a nehospodárné využívání veřejných prostředků.

Zřizovatel může organizaci uložit odvod do svého rozpočtu, jestliže její plánované výnosy překračují její plánované náklady, a to jako závazný ukazatel rozpočtu nebo pokud jsou investiční zdroje příspěvkové organizace větší, než je jejich potřeba využití dle rozhodnutí zřizovatele nebo pokud organizace porušila rozpočtovou kázeň.

Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace pouze ze závažných příčin.³⁷

Příspěvková organizace dále hospodaří s prostředky svých **fondů**, kterými jsou:

- a) rezervní fond,
- b) investiční fond,
- c) fond odměn,
- d) fond kulturních a sociálních potřeb.

Hospodaření s těmito peněžními fondy zasahuje do vztahu zřizovatele s příspěvkovou organizací. Tvorba a použití fondů je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb. v § 30 – § 33. Zřizovatel může příspěvkové organizaci v rámci vymezení práv uložit podmínky čerpání či tvorby fondů nad rámec podmínek stanovených zákonem, nesmí však být v rozporu se zákonem. Peněžní prostředky jsou opět majetkem zřizovatele, který organizace nabývá při své činnosti podle § 27 odst. 4, pokud zřizovatel nerozhodne jinak.

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (č. 250/2000 Sb.) stanoví, že všechny **4 fondy** jsou peněžními fondy a zůstatky peněžních fondů se po skončení roku převádějí do následujícího roku.

„Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o převody do fondu odměn. Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary. Rezervní fond používá příspěvková organizace k dalšímu rozvoji své činnosti, k časovému překlenutí rozdílu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí uložených jí za porušení rozpočtové kázně, k úhradě své ztráty za předchozí léta. Zřizovatel může dát příspěvkové organizaci souhlas k tomu, aby část svého rezervního fondu použila k posílení svého investičního fondu.“³⁸

„Investiční fond vytváří příspěvková organizace k financování svých investičních potřeb. Jeho zdrojem jsou odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu, investiční dotace z rozpočtu

³⁷ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TĚGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009.

³⁸ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TĚGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009. s.70.

zřizovatele, investiční příspěvky ze státních fondů, výnosy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, jestliže to zřizovatel podle svého rozhodnutí připustí, dary a příspěvky od jiných subjektů, jsou-li určené nebo použitelné k investičním účelům, výnosy z prodeje majetku ve vlastnictví příspěvkové organizace, převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem. Investiční fond příspěvkové organizace se používá k financování investičních výdajů, k úhradě investičních úvěrů nebo půjček, k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uložil, k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav majetku, který příspěvková organizace používá pro svou činnost. Ke krytí investičních potřeb lze se souhlasem zřizovatele použít též investičních úvěrů nebo půjček.“³⁹

„Fond odměn je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy. Tvorbu fondu odměn provede příspěvková organizace na základě schválení výše zlepšeného výsledku hospodaření a jeho rozdělení zřizovatelem. Z fondu odměn se hradí odměny zaměstnancům. Přednostně se z fondu hradí případné překročení prostředků na platy, jehož výše se zjišťuje podle zvláštního právního předpisu.“⁴⁰

„Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přidělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci. Fond je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přidělu se provede v rámci účetní závěrky. Fond je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, žákům středních odborných učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu pracovali u příspěvkové organizace, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo i právnickým osobám. Další příjmy, výši tvorby a hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.“⁴¹

Příspěvková organizace může uzavírat smlouvy o půjčce nebo o úvěru jen po předchozím souhlasu zřizovatele. Dále může získat od svého zřizovatele návratnou finanční výpomoc k dočasnému krytí svých potřeb v tom případě, že její vrácení

³⁹ Viz Maderová Voltnerová K., Tégl P. (2009), str. 75.

⁴⁰ Viz Maderová Voltnerová K., Tégl P. (2009), str. 81.

⁴¹ Viz Maderová Voltnerová K., Tégl P. (2009), str. 84.

je zabezpečeno jejími rozpočtovými výnosy běžného roku, nejpozději však do 31. března následujícího roku. Organizace je oprávněna ručit za závazek pouze na základě předchozího souhlasu zřizovatele a to pouze v případě, je-li ručitelem za dlužníka, jímž je zřizovatel nebo jím zřízená či založená právnická osoba. Není oprávněna nakupovat akcie či jiné cenné papíry. Přijímat je jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům je oprávněna jen se souhlasem zřizovatele. Příspěvková organizace není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, s výjimkou obvyklých peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb.

Příspěvková organizace nesmí zřizovat nebo zakládat právnické osoby, mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání.⁴²

⁴² Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

4 Analýza hospodaření základní školy

Na území města Studénky se nachází čtyři základní školy (Základní škola Butovická, Základní škola Sjednocení, Základní škola TGM, Základní škola Tovární). Působí zde také 2 základní umělecké školy (Základní umělecká škola J. A. Komenského, Studénka, příspěvková organizace, dále soukromá základní umělecká škola MUSICALE v.o.s.).

Pro účely analýzy byla vybrána Základní škola Studénka, Sjednocení 650, neboť školu navštěvuje nejvíce žáků a probíhají zde různé projekty pro žáky. Zajímala mě její ekonomická situace, vzhledem k tomu, že se tato škola řadí mezi největší svým počtem žáků. Motto školy je "Šance každému, prostor pro všechny", tzn., že škola má i žáka autistu. Z hlediska kapacity má škola vlastní tělocvičnu, jídelnu, klubové prostory, školní družinu, knihovnu, která byla založena v roce 1963. Škola má dlouhou tradici a dá se očekávat, že i z hlediska hospodaření bude činnost školy rozmanitá.

Základní škola Sjednocení ve Studénce poskytuje v souladu s požadavky školského zákona základní vzdělávání. Řídí se jejími cíli a podmínkami, které z tohoto zákona vyplývají.

4.1 Základní údaje o škole

Základní škola Sjednocení ve Studénce, jež spadá pod okres Nový Jičín, byla otevřena 1. září 1964. Do právní subjektivity vstoupila 1. ledna 2001.

Zřizovatelem školy je Město Studénka a statutárním orgánem je ředitel školy, kterého zastupuje statutární zástupkyně ředitele.

Hlavním účelem zřízení školy je uskutečňovat vzdělávání a výchovu žáků podle vzdělávacích programů. Předmětem činnosti, který odpovídá hlavnímu účelu, je poskytování základního vzdělání. Prioritou školy je příprava žáků na středoškolská studia.

Při škole je zřízena na základě zmocnění školského zákona devítičlenná **školská rada** se svými legislativními pravomocemi. Zároveň při škole pracuje občanské sdružení rodičů, přátel dětí a školy (**SRPDŠ**), které se aktivně zapojuje do dění školy, zejména pomocí při akcích školy případně vlastními grantovými projekty a finančně zajišťuje mnohé akce.

Součástí školy je **školní družina** (ŠD) se třemi odděleními, jejichž kapacita je 90 dětí. Pro žáky, kteří nenavštěvují ŠD, je zřízen školní klub (ŠK) se zájmovými kroužky.

Stavební komplex školy se nachází uprostřed sídlištní zástavby. Škola se skládá ze dvou kmenových budov, ve kterých jsou třídy, odborné učebny a tělocvična. V malé

budově v areálu je umístěna školní jídelna a další oddělení ŠD. V těsné blízkosti budov je rozlehlá školní zahrada a dvůr. Od září 2005 je jejich součástí jednoduché zatravněné hřiště, které splňuje potřeby tělocviku, školní družiny a sportovních kroužků školního klubu. Současně má škola ve stejném areálu zřízenou sezónní venkovní třídu. Nedaleko se nachází letní a zimní stadión, jejichž prostory jsou pravidelně využívány k různým školním i mimoškolním činnostem.

Škola vzdělává podle **tří výchovně vzdělávacích programů**. V prvním, druhém, třetím, šestém, sedmém a osmém ročníku podle vlastního školního vzdělávacího programu „Šanci každému a prostor pro všechny“. Vzdělávacím programem ostatních ročníků prvního stupně je Obecná škola, na druhém stupni se v devátém ročníku vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola.

Činnost školy je zajišťována **pedagogickými pracovníky** (učitelé a vychovatelky ŠD) a **provozními zaměstnanci** v následujících pracovních zařazeních - hospodářka, školník, uklízečky a pracovnice školní jídelny.⁴³

Tab. 4.1 Celkový počet pedagogických pracovníků ve sledovaném období 2006 - 2010

Školní rok	Celkový počet pedagogických pracovníků
2006/2007	31
2007/2008	29
2008/2009	27
2009/2010	25
2010/2011	25

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Nejvíce pedagogických pracovníků zahájilo školní rok ve školním roce 2006/2007 v počtu 31 pedagogických pracovníků. Tento počet se každým rokem snižoval. Ve školním roce 2010/2011 zahájilo školní rok už jen 25 zaměstnanců. Důvodem snižování jsou dopady trojí krize na mzdovou oblast (hospodářská krize, úbytek žáků, zadlužení státu a dopady nutných škrtů).

⁴³ Portál ZŠ Sjedenocení, Výroční zpráva ZŠ Sjedenocení ve Studénce za školní rok 2009/2010 [online] 2011. [cit. 16. leden 2011]. Dostupné na <<http://zssjedenoceni.kyklop.cz/docs/zprava0910.doc>>.

Základní škola byla organizována:

- ve školním roce 2006/2007 jako 18-ti třídní úplná základní škola s 1. – 9. ročníkem. Na prvním stupni zahájilo školní rok 235 dětí v deseti třídách, na druhém stupni 170 dětí v osmi třídách.
- ve školním roce 2007/2008 jako 18-ti třídní úplná základní škola s 1. – 9. ročníkem. Na prvním stupni zahájilo školní rok 215 dětí v deseti třídách, na druhém stupni 168 dětí v osmi třídách,
- ve školním roce 2008/2009 jako 17-ti třídní úplná základní škola s 1. – 9. ročníkem. Na prvním stupni zahájilo školní rok 200 dětí v devíti třídách, na druhém stupni 148 dětí v osmi třídách,
- ve školním roce 2009/2010 jako 16-ti třídní úplná základní škola s 1. – 9. ročníkem. Na prvním stupni zahájilo školní rok 177 dětí v osmi třídách, na druhém stupni 154 dětí v osmi třídách.
- Ve školním roce 2010/2011 jako 15-ti třídní úplná základní škola s 1. – 9. ročníkem. Na prvním stupni zahájilo školní rok 155 dětí v sedmi třídách, na druhém stupni 145 dětí v osmi třídách.⁴⁴

Tab. 4.2 Počet žáků přijatých ve sledovaném období 2006 - 2010

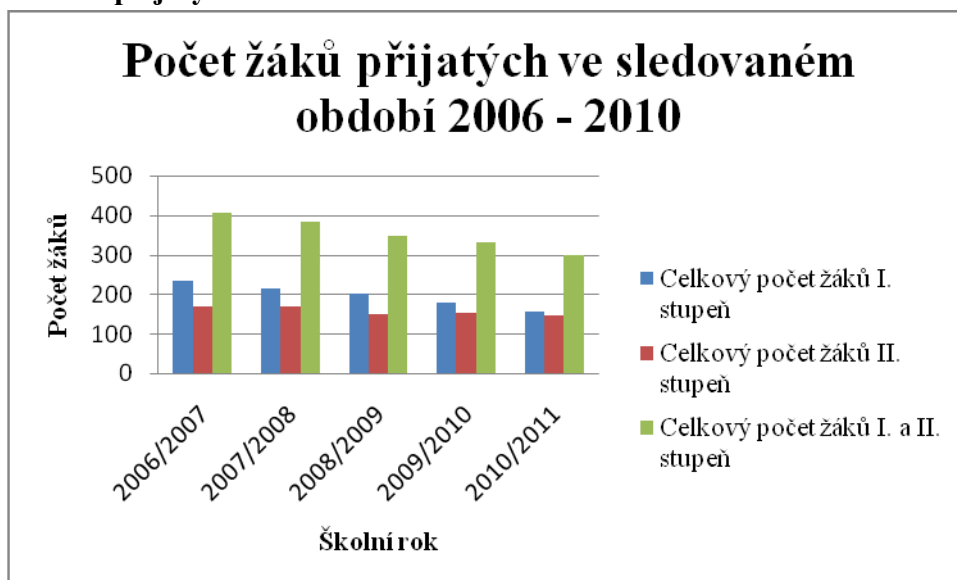
Školní rok	Celkový počet žáků I. stupeň	Celkový počet žáků II. stupeň	Celkový počet žáků I. a II. stupeň	Průměrný počet žáků na třídu
2006/2007	235	170	405	22,5
2007/2008	215	168	383	21,28
2008/2009	200	148	348	20,53
2009/2010	177	154	331	20,69
2010/2011	155	145	300	20

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006-2010, vlastní zpracování, 2011.

Důvodem neustálého snižování počtu tříd ve sledovaných letech 2006 - 2010 byl ubývající počet žáků zahajující školní rok. Nejvíce otevřených tříd bylo v letech 2006 a 2007 v počtu 18 a nejméně pak v roce 2010, kdy byla škola organizována jako 15-ti třídní.

⁴⁴ Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006-2010.

Graf 4.1 Počet žáků přijatých ve sledovaném období 2006 - 2010

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006-2010, vlastní zpracování, 2011.

Tabulka i graf jasně poukazují na to, že celkový počet žáků I. a II. stupně každým rokem klesá. Ve všech sledovaných letech je počet žáků I. stupně o několik desítek vyšší než žáků II. stupně. Každým rokem je zaznamenán nižší počet nástupu žáků jak na I., tak i II. stupeň základní školy. Nejvyšší celkový počet žáků I. a II. stupně byl zaznamenán v roce 2006 v počtu 405 žáků a nejnižší v roce 2010 v počtu 300 žáků.

Školu navštěvuje několik dětí z okolních obcí. Stále klesá počet žáků a tříd, který je způsoben odchodem relativně silných ročníků a nástupem menšího počtu žáků do první třídy.

Ve školním roce 2010/2011 se otevřela pouze jedna první třída, neboť mateřské školy ve Studénce hlásily velmi nízký počet předškoláků, způsobený demografickým propadem populačně slabých ročníků. Zlepšení stavu se očekává k 1. září 2012. Bohužel i obyvatelstvo sídliště „stárne“ a v neposlední řadě je třeba zmínit i zvýšené stěhování rodin mimo spádové území základní školy.

Škola chce co nejlépe informovat veřejnost o činnosti školy, o dosažených výsledcích. Potřebné informace poskytuje rodičům žáků na třídních schůzkách, na internetových stránkách školy nebo při osobním jednání s vyučujícím. Veřejnost má možnost získat podrobnější informace na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tyto informace jsou volně přístupné v kanceláři školy. Jedná se o přehled poskytovaných informací a ceník za jejich poskytování (údaje o jménu ředitele, vymezení

jeho pravomocí a působnosti, jména pracovníků, určených k poskytování informací a vyřizování stížností, podnětů a oznámení, údaje o tom, proti kterým rozhodnutím ředitele školy je přípustné odvolání, ke kterému orgánu, v jaké lhůtě a kde lze odvolání podat).

Ředitel školy dále poskytuje informace o postupu při vyřizování stížností, oznámení a podnětů, postup při vyřizování žádostí o poskytnutí informací, přehled nejdůležitějších předpisů, kterými se ředitel školy při výkonu své působnosti řídí, sazebník úhrad za poskytování informací a výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací.

Podle § 165 školského zákona ředitel školy a školského zařízení stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení, odpovídá za použití finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle § 160 až 163 v souladu s účelem, na který byly přiděleny, předkládá rozbor hospodaření podle závazné osnovy a postupu stanoveného ministerstvem.⁴⁵

4.2 Hospodaření organizace

Regionální školství, do něhož spadá i Základní škola Sjedenocení, je financováno ze tří zdrojů. Platy zaměstnanců a ostatní neinvestiční výdaje (učebnice, vzdělávání, učební pomůcky apod.) hradí stát prostřednictvím krajské samosprávy. Provoz školy hradí zřizovatel (obec). Oba zdroje financí podléhají normativnímu způsobu financování a jsou závislé na počtu žáků a měnící se výši normativu.

Třetí, „nejméně významný“ zdroj je doplňková činnost a jiné zdroje (např. granty státních a dalších institucí, peníze z fondů EU apod.).

Právě ekonomická situace ovlivňuje chod školy, proto přirozeným námětem k projednání musí být rozpočet školy, a to ve fázi jeho rozpisu i při jeho průběžném čerpání. Pravidelné konzultace o čerpání rozpočtu mají svůj význam pro vytvoření přehledu o ekonomické situaci školy a tím i o možnostech dalšího rozvoje pracovních podmínek zaměstnanců.⁴⁶

⁴⁵ Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010.

⁴⁶ VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2010.

4.2.1 Výnosy organizace

Základní škola Studénka, Sjednocení 650, okres Nový Jičín, získává prostředky na svou hlavní činnost z více zdrojů. Jejimi výnosy jsou zejména příspěvek ze SR, příspěvek od zřizovatele, příjmy z doplňkové činnosti a ostatní příjmy.

Tab. 4.3 Příspěvek státu v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč)

Příjmy ze SR/šk.rok	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy ze SR	13 756,00	14 437,00	14 237,00	14 301,00	12 894,00
z toho - přímé náklady	9 707,00	10 220,00	10 119,00	10 305,00	9 308,00
- povinné odvody	3 390,00	3 579,00	3 538,00	3 322,00	3 141,00
- FKSP	191,00	201,00	199,00	201,00	181,00
- ONIV	468,00	437,00	297,00	473,00	243,00
- projekty ICT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- grant EVVO	0,00	0,00	0,00	0,00	21,00

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Prostředky **státního rozpočtu** škola dostává prostřednictvím KÚ Moravskoslezského kraje. Finanční ukazatelé se napočítají podle limitu počtu zaměstnanců (pedagogických i nepedagogických pracovníků). Návrh předkládá příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností (Bílovec), schvaluje KÚ Moravskoslezského kraje. Příspěvek státu je ZŠ Sjednocení přidělen zejména na mzdové prostředky, ONN (pracovní dohody), zákonné odvody, FKSP, přímý ONIV (plavání žáků, učebnice, pomůcky apod.), na projekty (Program na podporu pokrytí konektivity škol ICT) a na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Jedná se o prostředky, které jsou na přímé vzdělávání ve struktuře závazných a orientačních ukazatelů:

a) závazné ukazatelé

- Platy
- Ostatní osobní náklady (dohody o provedení práce - platy pro vedoucí kroužků, práce nad rámec povinností, např. sekání trávy školníkem, odstupné, pokud se propouští aj.)

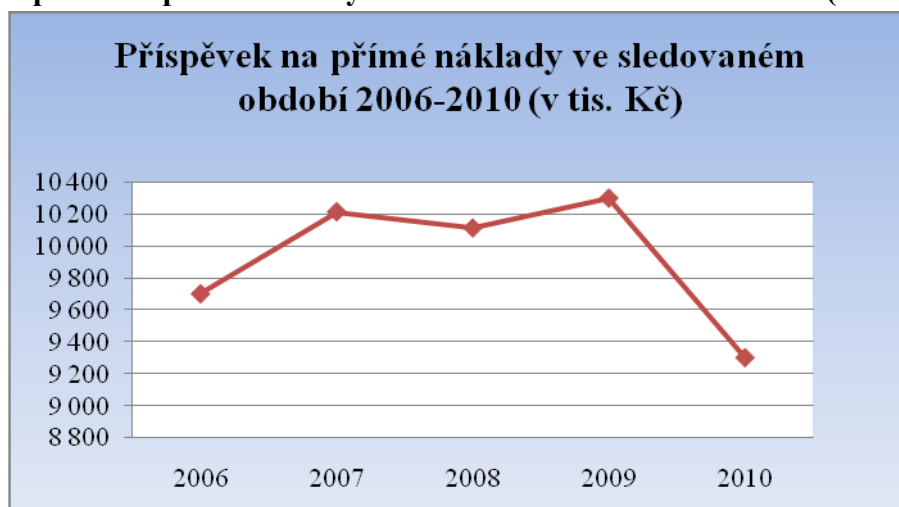
Tyto prostředky jsou závazné a nedodržení jejich použití se považuje za porušení rozpočtové kázně. V podstatě se tyto prostředky vyčerpají do 0, pokud ne, vracejí se zpět do státního rozpočtu.

b) orientační ukazatelé

- Zákonné odvody (25% zdravotní, 9% sociální pojištění, záloha na daň, pojištění zaměstnanců),
- Příděl do FKSP (2% z objemu hrubých mezd, od roku 2011 jen 1%),
- ONIV- přímý (učebnice, pomůcky, školení učitelů, cestáky, ochranné pomůcky). Zde, pokud se nakupují učebnice a pomůcky, musí mít škola tzv. doložku MŠMT, jinak nelze čerpat,
- ONIV – náhrady (nemocenská za prvních 14 dní nemoci zaměstnance, kterou platí zaměstnavatel).

Nejvyšší položkou jsou přímé náklady, které zahrnují v sobě mzdové náklady a ONN (pracovní dohody). Přímé náklady v jednotlivých sledovaných letech 2006 - 2010 se pohybovaly kolem 9 milionů a 10 milionů korun. Další významnou položkou jsou povinné odvody, které se pohybovaly ve všech sledovaných letech kolem 3 milionů korun. Organizace prostředky SR každoročně vyčerpá. Vývoj výše příspěvku na přímé náklady za sledované období 2006 - 2010 je znázorněn v grafu č. 4.2.

Graf 4.2 Příspěvek na přímé náklady ve sledovaném období 2006-2010 (v tis. Kč)

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006-2010, vlastní zpracování, 2011.

Organizace čerpala ve všech letech sledovaného období příspěvek na přímé náklady plně, žádné prostředky do SR nevracela.

Škola má asistentku pedagoga, která je přidělena k žákovi autistovi, a na tuto asistentku má škola další finanční prostředky, které plynou ze SR. O poukázání prostředků žádá ředitel školy obec s rozšířenou působností a ta posoudí, zda je žádost oprávněná.

Na základě programového financování obdržela škola z KÚ dále dotace se zvláštním určením, které jsou vázány takzvaným účelovým znakem (UZ) a jsou přísně účelové, takže je nemůže škola použít na jiný účel např. na UZ 33017 Školní vybavení pro žáky 1. ročníků, UZ 33015 Asistentka pedagoga tzv. Rozvojový program Hustota a specifika, UZ 33025 Neinvestiční dotace na rozvojový program „Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením“.

Dalším zdrojem financování jsou dotace na projekty environmentální výchovy, financované z rozpočtu MSK (např. projekt „Voda základ života“ apod.). I tyto prostředky jdoucí ze SR jsou programovým financováním. Všechny tyto prostředky jsou poukazovány na účet školy čtvrtletně.

Škola dále získává prostředky od svého **zřizovatele**, kterým je Město Studénka. Jedná se o prostředky na provoz školy schválené radou města. Prostředky plynou na údržbu (různé drobné opravy majetku, velké opravy financuje město), energii, odpisy majetku (DHM nad 40 tis. Kč., DNM nad 60 tis. Kč) a provozní výdaje (telefon, internet, služby, odpady, kancelářské potřeby, čisticí prostředky, pojištění žáků, poštovné, plavání žáků, mzdy za dohody, apod.).

Tab. 4.4 Příspěvek zřizovatele v letech 2006 - 2010 (v Kč)

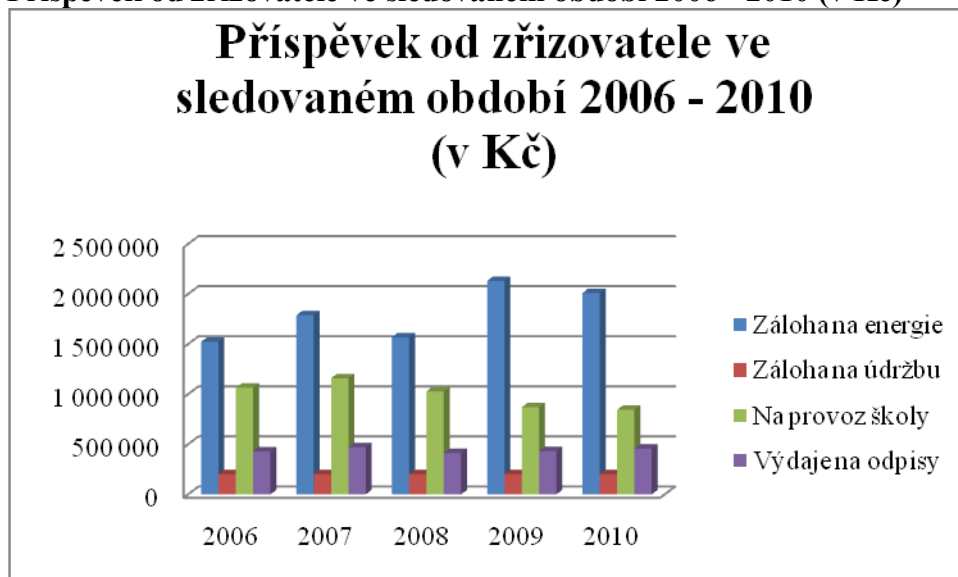
	2006	2007	2008	2009	2010
Záloha na energie	1 522 800	1 788 140	1 568 274	2 130 928	2 009 880
Záloha na údržbu	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Na provoz školy	1 064 700	1 159 277,44	1 028 314	870 000	843 357
Výdaje na odpisy	429 550	469 670	413 640	431 580	456 570
Celkem	3 217 050	3 617 087,44	3 210 201	3 632 508	3 509 807

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 -2010, vlastní zpracování, 2011.

Pozn.: Rok 2008- záloha na energie - v tom vrátka za energie 219 312 Kč.

Na žáka dostává škola provozní výdaj od zřizovatele ve výši 2 300 Kč a na žáka stravujícího se ve školní jídelně 300 Kč. V konečném důsledku to znamená, že při ubývajícím počtu dětí škola získává od zřizovatele méně těchto finančních prostředků.

Graf 4.3 Příspěvek od zřizovatele ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)

Zdroj: Podle výročních zpráv ZŠ Sjednocení 2006-2010, vlastní zpracování

Z tabulky i grafu je patrné, že největšími položkami ve všech sledovaných letech byly zálohy na energie, které se zvyšovaly. V roce 2006 činila záloha na energie 1 552 800 Kč a v roce 2010 tato záloha vzrostla na 2 009 880 Kč. Záloha na údržbu byla ve všech sledovaných letech stejná a to ve výši 200 000 Kč. Nemalý příspěvek od zřizovatele získává škola na provoz školy. Příspěvek na provoz školy se pohyboval v prvních třech letech kolem 1 mil. Kč a od roku 2009 tento příspěvek činil kolem 800 000 Kč, tedy klesal. Položka - výdaje na odpisy se ve všech sledovaných letech pohybovala kolem 400 000 Kč.

Zřizovatel školy každoročně investuje nemalé částky do budov školy (suterén školy - oprava obalů potrubí, linoleum v šatnách školy, nátěry všech radiátorů, oprava vstupů do školy – schody; modernizace a obnova zařízení školní jídelny, příprava velkého projektu k zateplení školy apod.).

Tab. 4.5 Finanční ukazatele Základní školy Sjedenocení pro rok 2010

Příspěvek na činnost organizace činí pro rok 2010 celkem	4 583 742,10 Kč
1. Příspěvek je poskytován s tímto účelovým určením:	
a) provozní výdaje dle normativů	816 200,00 Kč
b) záloha na energie	2 009 880,00 Kč
c) záloha na údržbu	200 000,00 Kč
d) výdaje na odpisy	456 570,00 Kč
e) doplatek zřizovatele z důvodu vyúčtování záloh na údržbu za rok 2009	27 157,70 Kč
f) dotace z rozpočtu MSK v rámci projektu „Voda základ života“ – neinvestiční prostředky	40 000,00 Kč
g) dotace v rámci OP-VK IP 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání n ZŠ – neinvestiční prostředky	1 033 934,40 Kč
• evropský podíl	870 844, 24 Kč
• národní podíl	155 090,16 Kč
Příspěvek bude přidělován ½ měsíčně.	
2. Dotace na investice	0,00 Kč
Příspěvek a dotace celkem	4 583 742,10 Kč
3. Povinný odvod do rozpočtu zřizovatele	576 928,00 Kč
a) odvod z odpisů	456 570,00 Kč
v termínu do 15.6.2010	228 285,00 Kč
v termínu do 30.11.2010	228 285,00 Kč
b) odvod z nevyčerpaných prostředků SR	0,00 Kč
c) odvod z vyúčtování záloh na energie za rok 2009	120 358,00 Kč
v rámci termínu do 30.11.2010	
4. Stanovení výsledku hospodaření za rok 2010	
VH před zdaněním	0,00 Kč

Zdroj: Interní materiály ZŠ Sjedenocení – Dodatek č. 2 závazných ukazatelů příspěvkové organizace ZŠ Sjedenocení pro rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

Určité přilepšení do rozpočtu školy přináší v průběhu roku **doplňková činnost**, kdy z těchto peněz může škola navíc nakoupit dětem další učební pomůcky, ale i věci, které slouží ke zlepšení estetického prostředí školy.

Doplňková činnost je vymezena zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vše v platném znění. Směrnice o doplňkové činnosti je součástí organizačního řádu školy a souvisí s vnitroorganizačními směrnicemi č. 1/05 oběh a přezkušování účetních dokladů, č. 4/05 kalkulační listy, č.7/03 aktuální účetní rozvrh a č. 8/05 vnitřní platový předpis.

Tab. 4.6 Doplnková činnost ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Pronájem tělocvičny a ostatních prostor školy (včetně bytu školníka),	140 359,50	129 421,50	99 483	120 524	136 703
Prodej obědů pro cizí strávníky	626 924	577 551	621 522	652 842	799 092
<i>Celkem z doplňkové činnosti</i>	767 283,50	706 972,50	721 005	773 366	935 795
Prodej obědů (žáci, zaměstnanci, SŠ)	1 071 996,50	1 054 494,50	1 091 078	999 062	999 011

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Doplňková činnost zahrnuje aktivity, které vyplývají ze zřizovací listiny školy a dále podle živnostenských oprávnění. Škola má tyto živnostenské oprávnění:

- Živnostenský list – hostinská činnost (vaření obědů pro cizí strávníky)
- Živnostenský list – specializovaný maloobchod (prodej školních potřeb žákům)
- Živnostenský list – realitní činnost (na základě usnesení rady města RMS č. 686/33/04 a následně dle dodatku č. 5 zřizovací listiny z 12.10.2000 – byla realitní činnost zařazena do hlavní činnosti).

Hostinská činnost – jedná se o využívání školní jídelny i pro výrobu teplých obědů (popř. snídaní a večeří) pro strávníky, kteří nejsou žáky ani zaměstnanci školy tj. cizí strávníci. Kalkulace ceny stravného je upravena ve směrnici č. 4/05. Náklady jsou přeučtovávány čtvrtletně na základě skutečných nákladů školní jídelny poměrem mezi počtem vlastních strávníků a cizích strávníků. Na zajištění hostinské činnosti je přijat zaměstnanec na pracovní smlouvu a platové podmínky se řídí směrnicí č. 8/05.

Specializovaný maloobchod – jedná se o prodej učebních potřeb žákům školy. Cena je určena dodavatelem a 15% přírůžkou školy.

O provozování doplňkové činnosti a použití prostředků z této činnosti rozhoduje v rámci platných předpisů ředitel školy. Za účtování doplňkové činnosti odpovídá hospodář školy.⁴⁷

Prostředky z vlastní činnosti (hospodářská činnost) jsou prostředky z pronájmů tělocvičny, jídelny nebo učeben, z pronájmu automatu na pití, nájem z bytu školníka. Škole z těchto pronájmů zůstává jen zisk, prostředky na energie musí škola vracet MěÚ. Dále

⁴⁷ Vnitroorganizační směrnice č. 3/06, o doplňkové činnosti.

do hospodářské činnosti patří hostinská činnost - vaření obědů pro cizí strážníky. Ve zřizovací listině je stanoveno, co je hospodářskou činností školy (hostinská činnost, pronájem nebytových prostor). Zisk z této hospodářské činnosti lze použít jen ve prospěch hlavní činnosti (nákup pomůcek, knih, učebnic apod.).

Dalším zdrojem financování jsou **granty**. Škola si o grant žádá na MěÚ a po schválení radou města dostává škola finanční prostředky.

Grantové příspěvky škola získala a využila každým rokem na podporu kultury a vzdělávání.

Tab. 4.7 Granty z rozpočtu zřizovatele v letech 2006 - 2010 (v Kč)

Rok	Celková částka v Kč
2006	90 800
2007	15 000
2008	22 500
2009	20 000
2010	15 000

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Všechny projekty proběhly v řádných termínech a městu bylo postoupeno vyúčtování za nákup materiálu dle podmínek grantových smluv. Nejvyšší grant z rozpočtu zřizovatele byl škole poskytnut v roce 2006 v celkové výši 90 800 Kč a nejnižší v roce 2010 v celkové výši 15 000 Kč.

Na základě rozhodnutí MŠMT byla v roce 2010 poprvé poskytnuta škole **dotace EU** pro oblast podpory Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách, prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání, Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, využívající zjednodušené vykazování nákladů vydané v souladu s ustanovením § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Dotace byla poskytnuta v souladu s § 14 zákona 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů v celkové výši a členění, jak je uvedeno v tab. 4.8.

Tab. 4.8 Finanční rámec projektu zahrnující celkové způsobilé výdaje na projekt

Financování	Částka v Kč	Podíl na celkových způsobilých výdajích v projektu v %
Celkové způsobilé výdaje projektu	1 723 224	100
a) Prostředky poskytnuté ze SR na předfinancování výdajů, které mají být kryty z ESF	1 464 740,4	85
b) Ostatní prostředky poskytnuté ze SR	258 483,6	15
Investiční výdaje	0	0
Neinvestiční výdaje	1 723 224	100

Zdroj: Interní materiály ZŠ Sjednocení – Rozhodnutí MŠMT o poskytnutí dotace.

Soukromé spolufinancování projektu se dle Rozhodnutí nepřipouští.

Účelem dotace je podpora kvalitního vzdělávání žáků na základní škole a realizace projektu v rámci OP VK v prioritní ose 1, oblasti podpory a provádění klíčových aktivit a naplnění výstupů v rámci šablon klíčových aktivit. Výstupem klíčové aktivity jsou předměty, dokumenty nebo činnosti specifikované zvláště pro danou šablonu.

Prostředky z EU činily celkem **1 464 740,40 Kč**. Škola čerpala tuto dotaci ve výši **96 842 Kč**.

Ostatními výnosy školy mohou být úroky z vedení účtu, příjmy z prodeje čipových karet (žáci), poplatky za poškozené učebnice a poškození vybavení školy, ostatní příjmy (např. půjčení lyží, startovné turnaje, sponzorské dary, atd.) a poplatky školního klubu, poplatky školní družiny (jedná se o měsíční poplatky, které se stanoví kalkulací nákladů za minulý rok).

Statutární orgán školy vydává směrnici, která určuje pravidla úhrady úplaty za zájmové vzdělávání ve školním klubu při ZŠ Studénka.

Nedílnou součástí směrnice je aktuální seznam zájmových kroužků a stanovení výše úplaty. Školní klub se ve své činnosti řídí zejména prováděcím předpisem ke školskému zákonu, vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Ředitel školy směrnicí stanoví úplatu rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školním klubu na 50 Kč, 100 Kč, 200 Kč ročně za jedno dítě a kroužek s účinností od 1.1.2005. Rozdělení výše úplaty v jednotlivých zájmových kroužcích se aktualizuje každoročně v říjnu podle nabídky. Výše úplaty závisí zejména na finanční náročnosti aktivit (např. nákup materiálu, spotřeba a amortizace majetku školy apod.). Rodičům přihlášených

děti je sdělena požadovaná částka za jednotlivá období. Úplata za jednotlivé, nepravidelné aktivity (např. klubová činnost, jednorázová aktivita apod.) je stanovena na 10 Kč.

Odhlášení dítěte z kroužku v jednotlivém období nezakládá nárok na vrácení úplaty. Příslušnou částku za přihlášené dítě vybírá vedoucí zájmového kroužku ŠK či organizátor nepravidelné aktivity. Pokud za dítě není zaplacená úplata, vedoucí školního klubu o tom uvědomí ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školního klubu. Vedoucí zájmového kroužku ŠK odevzdá seznam přihlášených dětí hospodářce školy a příslušnou částku za období. Hospodářka školy vydá příslušný doklad o převzetí částky a provede její zaúčtování. Vedoucí ŠK společně s hospodářkou školy dohledají porovnáním odevzdaných seznamů a seznamem přihlášených dětí v třídní knize případné neplatiče.

Statutární orgán školy dále vydává směrnici, která určuje pravidla úhrady úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině při ZŠ Sjedenocení. Školní družina se ve své činnosti řídí také jako ŠK zejména prováděcím předpisem ke školskému zákonu, vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Ředitel školy směrnicí stanoví úplatu rodičů za zájmové vzdělávání ve školní družině. S účinností od 1.1.2005 je tento poplatek stanoven v hodnotě 60 Kč měsíčně za jedno dítě. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do školní družiny.

Úplata je splatná do jednoho měsíce po přihlášení dítěte, platí se zpravidla ve dvou splátkách, za období září až prosinec a leden až červen. Pokud za dítě není zaplacená úplata, vedoucí vychovatelka školní družiny o tom uvědomí ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení dítěte ze školní družiny. Po projednání se zřizovatelem se činnost v době všech prázdnin přerušuje. Výše úplaty zůstává stejná i v měsících, kdy jsou prázdniny.

Úplata může být za zájmové vzdělávání ve školní družině i školním klubu snížena nebo prominuta dítěti, žákovi nebo studentovi, pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příplatek, který podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba. Úplata může být dále snížena dítěti, žákovi nebo studentovi, pokud má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena. Úplata může být snížena nebo prominuta, pokud zákonný zástupce prokáže řediteli školy, že má nárok na některý výše uvedený příplatek, tzn. doloží příslušné potvrzení úřadu práce. Dále musí doložit, že je mu příspěvek vyplácen. Žadatel o snížení nebo prominutí úplaty předloží škole písemnou žádost s uvedením důvodů, kopii rozhodnutí

úřadu práce o poskytování sociálního příplatku nebo potvrzení o pěstounské péči a kopie dokladů, které prokazují, že je mu příslušný příplatek skutečně vyplácen. Ředitel školy podle vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění a podle ustanovení školského zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění rozhodne ve správním řízení o snížení nebo prominutí úplaty.

Údaj o snížení nebo prominutí úplaty je veden v dokumentaci žáka ve školní družině nebo v dokumentaci žáka ve školním klubu.

O dlužnících vedou vedoucí školní družiny nebo vedoucí školního klubu písemný záznam.⁴⁸

Tab. 4.9 Ostatní výnosy ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)

Výnos/rok	2006	2007	2008	2009	2010
Úroky z vedení účtů	2 485,39	2 431,60	2 453	712	234
Poplatky školní klub	23 410	25 670	29 625	24 035	27 650
Poplatky školní družina	45 120	46 200	46 800	46 860	43 380
Čipové karty (žáci)	7 314	6 486	7 273	4 094	3 933
Výtěžek školní ples 2006	16 241	0	0	0	0
Za poškozené učebnice a vybavení školy	5 243	5 547	9 750	8 046	5 417
Ostatní příjmy (půjčení lyží, startovné turnaje...)	5 172	23 830	322 998,30	687 045	619 353,30
Celkem	104 985,39	110 164,60	418 899,30	770 792	699 968,30

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Nejvyšší položkou těchto ostatních výnosů jsou poplatky za školní družinu. Od roku 2008 lze zaznamenat markantní nárůst i ostatních příjmů, a to proto, že se zde projevil účtování příjmů od dětí na lyžařský výcvik, školy v přírodě, branný kurz, sponzorské dary, výběr finančních prostředků na pracovní sešity, pomůcky apod. Od roku 2008 škola musela

⁴⁸ Vnitroorganizační směrnice č. 2/05 Úplata za zájmové vzdělávání ve ŠD a č.3/05 Úplata za zájmové vzdělávání ve ŠK.

tyto věci účtovat na 5xx a 6xx účtech. V předchozích letech účtování probíhalo přes účty 3xx třídy. Z tohoto důvodu příjmy nebyly tak razantně vysoké.

Nemalým výnosem jsou také příjmy z poplatků za školní klub. Dalším možným výnosem jsou příjmy z prodeje čipových karet žákům, kteří se stravují ve školní jídelně při ZŠ Sjednocení. Výnos z prodeje čipových karet v roce 2006 činil 7 314 Kč a v roce 2010 výrazně poklesl na částku 3 933 Kč. Na konci každého školního roku při odevzdávání školních učebnic může třídní učitel vybírat od žáků poplatky za jejich ztrátu a poškození. Výnos za poškozené učebnice a vybavení školy ve sledovaných letech přesahoval částku 5 tisíc korun, avšak nepřekročil částku 10 tisíc korun.

Finanční a sponzorské dary škola získává jen velmi málo.

Tab. 4.10 Rekapitulace příjmů ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)

Celkové příjmy/rok	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy ze SR	13 756 220	14 437 270	14 236 982	14 301 000	12 894 922
Příjmy od zřizovatele	3 217 050	3 617 087,44	3 210 201	3 632 508	3 509 807
Granty z rozpočtu zřizovatele	90 800	15 000	22 500	20 000	15 000
Granty EU	0	0	0	0	96 842
Doplňková činnost	1 839 280	1 761 467	1 812 083	1 772 428	1 934 806
Ostatní výnosy	104 985,39	110 164,60	418 899,30	770 792	699 968,30
Příjmy celkem	19 008 335,39	19 940 989,04	19 700 665,30	20 496 728	19 151 345,30

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006-2010, vlastní zpracování, 2011.

Organizace získala ve sledovaném období 2006 až 2010 nejvíce finančních prostředků ze státního rozpočtu a dále z rozpočtu zřizovatele. V prvních třech sledovaných letech činily příjmy ze SR 72 % a v posledním sledovaném období poklesly tyto příjmy na 67 % z celkových příjmů. Příjmy z rozpočtu zřizovatele se podílely na celkových příjmech ve sledovaném období 17 -18 %. Dalším významným zdrojem příjmů organizace jsou příjmy z její doplňkové činnosti, které se pohybovaly v jednotlivých sledovaných školních letech kolem 8 – 10 %. Méně významnými zdroji jsou pak grantové příspěvky z rozpočtu zřizovatele

a ostatní výnosy, které vykazují zanedbatelné procento. Grant EU získala ZŠ pouze v roce 2010, čerpala jej v celkové částce 96 842 Kč.

4.2.2 Náklady organizace

Škola každoročně vynakládá finanční prostředky zejména na spotřebu materiálu, na energii, opravy a údržbu, cestovné, ostatní služby, mzdové náklady, náhrady a zákonné odvody, FKSP, zákonné pojištění, daně, poplatky, odpisy atd.

Na **výdaje na odpisy** získává organizace příspěvek od svého zřizovatele. Výše tohoto příspěvku je stanovena na základě odpisového plánu, který zpracovává škola a každoročně jej aktualizuje. Odpisový plán dlouhodobého majetku je stanoven v souladu s ustanovením zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vše ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vyhláškou č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví. Odpisový plán pošle organizace zřizovateli a ten jeho výši zapracuje do rozpočtu školy.

Finanční prostředky Investičního fondu získané odepisováním se použijí se souhlasem zřizovatele dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Tab. 4.11 Odpisy DNM a DHM ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)

Odpisy/rok	2006	2007	2008	2009	2010
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	429 513,38	469 670	413 640	431 580	456 564
Z toho povinný odvod do rozpočtu zřizovatele	429 550	469 670	413 640	431 580	456 564

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Dále peněžní prostředky škola vynakládá na její různé **investice**. V roce 2006 škola investovala do koupi plynového kotle do školní jídelny v hodnotě 123 245 Kč, v roce 2007 škola zakoupila myčku do školní jídelny v částce 145 584,50 Kč a interaktivní tabuli za 84 942 Kč. Investicí v roce 2008 byly elektroinstalace, oprava podlahy v tělocvičně, za kterou škola vynaložila 877 071 Kč. V letech 2009 - 2010 škola žádné investiční výdaje neměla.

Neinvestičními výdaji jsou platy zaměstnanců, ONN, zákonné odvody, výukové prostředky, vzdělávání pracovníků, opravy a ostatní provozní náklady.

Tab. 4.12 Platy zaměstnanců (hrubá mzda)

Součást školy	Výdaje v Kč za rok 2006	Výdaje v Kč za rok 2007	Výdaje v Kč za rok 2008	Výdaje v Kč za rok 2009	Výdaje v Kč za rok 2010
Ze státního rozpočtu	9 562 000	10 060 000	9 971 533	10 050 413	9 087 177
Školní jídelna cizí zdroje	168 592	156 737	158 255	174 187	211 034
EU	0	0	0	0	70 147
celkem	9 730 592	10 216 737	10 129 788	10 224 600	9 368 358

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Mzdové náklady patří mezi nejvýraznější položku, další položkou jsou odvody pojistného a ONIV. Ze státního rozpočtu šlo v roce 2009 na platy zaměstnanců 10 050 413 Kč a z toho šlo celkem na rozvojové programy 679 413 Kč a na asistentku pedagoga 95 000 Kč. V roce 2010 ze státního rozpočtu v celkové částce 9 087 177 Kč šlo celkem 141 177 Kč na asistentku pedagoga a v tomto roce bylo čerpáno ze zdrojů EU na platy zaměstnanců v celkové hodnotě 70 147 Kč.

Tab. 4.13 ONN (pracovní dohody)

Součást školy	Výdaje v Kč za rok 2006	Výdaje v Kč za rok 2007	Výdaje v Kč za rok 2008	Výdaje v Kč za rok 2009	Výdaje v Kč za rok 2010
Základní škola, školní družina a školní klub	145 000	160 000	147 480	255 000	221 000
Ostatní – školník	16 240	11 137	11 715	10 285	26 300
Ostatní	31 040	35 535	31 081	47 822	35 980
celkem	192 280	206 672	190 276	313 107	283 280

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006-2010, vlastní zpracování, 2011.

Výdaje směřují zejména na zástup za vychovatelku ve ŠD, za vedení kroužků, odstupné (státní rozpočet), práce školníka nad rámec jeho pracovních povinností, např. sekání trávy, úklid sněhu apod. (příspěvek města) nebo také na úklid tělocvičny (doplňková činnost).

Tab. 4.14 Zákonné odvody – hlavní a doplňková činnost (v Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Zákonné odvody/rok	Hlavní činnost (SR+ MěÚ)	Hlavní činnost (SR+ MěÚ)	Hlavní činnost (SR+ MěÚ)	Hlavní činnost (SR+ MěÚ)	Hlavní činnost (SR+ +EU+MěÚ)
OSSZ a zdravotní pojištění	3 401 772	3 401 772	3 541 511	3 322 730	3 143 799
Zákonné pojištění zaměstnanců	40 672	40 672	42 442	42 251	38 832
FKSP	191 245	191 245	199 426	201 069	184 775
Náhrady mzdy (nemocenská)	0	0	0	0	12 411
celkem	3 633 689	3 633 689	3 783 379	3 566 050	3 379 817

	2006	2007	2008	2009	2010
Zákonné odvody/rok	Doplňková činnost	Doplňková činnost	Doplňková činnost	Doplňková činnost	Doplňková činnost
OSSZ a zdravotní pojištění	62 233	67 988	64 871	64 237	77 142
Zákonné pojištění zaměstnanců	750	852	819	731	955
FKSP	3 371	3 134	3 164	3 480	4 233
Náhrady mzdy (nemocenská)	0	0	0	0	1 174
celkem	66 354	71 974	68 854	68 448	83 504

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006-2010, vlastní zpracování, 2011.

Celková hodnota zákonných odvodů v rámci doplňkové činnosti se pohybovala ve sledovaném období 2006 – 2010 kolem 60 000 Kč až 80 000 Kč a v rámci hlavní činnosti se pohybovala kolem 3 milionů korun.

Na základě ustanovení zákona č. 250/ 2000 Sb., v platném znění vydává statutární orgán školy směrnici, která určuje rámcová pravidla pro čerpání fondu **FKSP** při ZŠ Sjednocení ve Studénce. Je závazný pro všechny zaměstnance školy. Využívání FKSP se řídí vyhláškou č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb a se schválenými zásadami, ve prospěch pracovníků školy.

Základní příděl do fondu z rozpočtu organizace činí 2 % a od roku 2011 1 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy, náhrady platů a odměny (hrubé mzdy bez ONN).

Vyúčtování skutečného přidělu se provádí v souladu s předpisy k roční účetní uzávěrce. Nevyčerpané prostředky fondu koncem kalendářního roku nepropadají, ale škola je převede do nového kalendářního roku.

Prostředky FKSP jsou vedeny na účtu Základní školy Sjedenocení u GE Money Bank, pobočky Studénka. Evidencí prostředků FKSP je pověřena hospodářka školy, která rovněž vede **pokladnu FKSP**. Hospodářka školy provádí roční závěrku čerpání FKSP a hospodaření s prostředky za příslušný rok.

Rozpočet a pravidla čerpání FKSP jsou pro každý hospodářský rok sestavovány ředitelem školy a projednány se ZO ČMOS PŠ.

Z fondu se poskytují příspěvky pouze na činnosti a akce organizované nebo spoluorganizované zaměstnavatelem. Veškeré účetní doklady musí být vystaveny na Základní školu Sjedenocení.

Příspěvek je zpravidla bezhotovostní. Zaměstnavatel proplatí celkové náklady na akci a zaměstnancům poskytne za cenu sníženou o příspěvek fondu.

Bezhotovostní platba se týká zejména příspěvku na stravné, příspěvku na rekreaci zaměstnanců a rekreaci dětí, příspěvku na penzijní připojištění zaměstnanců, příspěvku na vitamíny, předplatného tisku a časopisů.

Z fondu lze poskytovat příspěvky výhradně v souladu s pravidly vyhlášky č. 114/2002 Sb. Je určen pro zaměstnance s platnou pracovní smlouvou, jejich rodinné příslušníky (manžel, manželka, druh, družka, děti), důchodce (zaměstnanec, který odešel do starobního důchodu ze ZŠ Sjedenocení po 1. lednu 2001). V případě hromadného využití příspěvku (např. kulturní akce apod.) je součástí účetního dokladu prezenční listina účastníků s podpisy. Na příspěvek z FKSP není právní nárok.

O příspěvek na stravné zaměstnanec či důchodce požádají přihlášením ke stravování ve školní jídelně při ZŠ Sjedenocení ve městě Studénka.

O poskytnutí daru požádá zaměstnanec či důchodce ředitele školy dle pravidel pro jejich poskytnutí v příslušném kalendářním roce.

Poskytnutí příspěvku na relaxační využití se provádí zejména na základě písemné objednávky služby, kulturního, rekreačního či sportovního vyžití.

Příspěvek na rekreaci zaměstnance či jeho dítěte obdrží žadatel na základě žádosti adresované řediteli školy a následné objednávky na adresu školy. Žadatel vloží do pokladny FKSP částku, která je rozdílem mezi cenou rekreace vyplývající z faktury a výší příspěvku pro žadatele. Škola následně celou částku uhradí převodem z účtu. Žadateli nelze vyplatit příspěvek v hotovosti po uhrazení ceny.

Příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem obdrží zaměstnanec na základě písemné žádosti a dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Vlastní příspěvek zaměstnance i příspěvek z FKSP bude následně naveden prostřednictvím oddělení PaM formou srážek z platu na účet příslušného penzijního fondu.⁴⁹

Škola každoročně nakupuje učební pomůcky z prostředků SR a vynakládá finanční prostředky z rozpočtu MěÚ na nákup učebních pomůcek a materiálu pro činnost školní družiny a školního klubu. Následující vynaložení prostředků ze SR i z rozpočtu MěÚ na tyto nákupy učebních pomůcek a materiálu je uvedeno v tabulce č. 4.15.

Tab. 4.15 Neinvestiční výdaje na výukové prostředky v letech 2006 - 2010 (v Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Ze SR	232 192,41	223 287	144 715	265 415	129 628
Z rozpočtu MěÚ	256 462	80 322	55 050	54 913	57 174

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Mezi další výdaje školy patří další **vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)**, tyto výdaje se hradí z prostředků SR. Vzdelávání zaměstnanců je hrazeno dále z prostředků MěÚ. Ze SR lze čerpat na kurzy a školení, jen pokud má škola akreditaci MŠMT.

Z prostředků MěÚ bylo hrazeno vzdělávání hospodářky, vedoucí školní jídelny, školníka.

⁴⁹ Vnitroorganizační směrnice č. 9/05 Fond kulturních a sociálních potřeb.

Tab. 4.16 Další vzdělávání pedagogických pracovníků (v Kč)

DVPP/rok	2006	2007	2008	2008	2010
Ze SR	60 880	79 393,50	73 651	52 097	28 670
Z prostředků MěÚ	1 959	3 070	3 917	1 143	2 115
Celkem	62 839	82 463,50	77 568	53 240	30 785

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Z prostředků MěÚ bylo hrazeno vzdělávání hospodářky, vedoucí školní jídelny, školníka.

Nemalé finanční částky škola vynakládá na **opravy**. Ve všech sledovaných letech 2006-2010 z rozpočtu MěÚ byla přidělena škole částka 200 000 Kč na revize a porevizní opravy budov a nemovitého majetku města.

Na drobné opravy škola investovala v roce 2006 z prostředků města navíc 42 936,27 Kč. Z částky na opravy byly největšími položkami opravy: porevizní elektroopravy, oprava hromosvodů, malba tělocvičny, lokální opravy střech, nátěry podlah ve školní jídelně. Dále nátěry a částečné opravy tabulí. Na drobné opravy škola investovala z prostředků města v roce 2007 navíc 37 369 Kč a 26 483 Kč na drobné opravy z hospodářské činnosti. Z částky na opravy byly největšími položkami opravy: porevizní elektroopravy, oprava kotle ve ŠJ, výměna oken v bytě školníka, oprava pískoviště, malby suterénu, nátěry dveří, oprava keramické pece, kopírek a basketbalového koše. V roce 2008 na drobné opravy škola investovala z prostředků města navíc 52 724 Kč a 7 927 Kč na drobné opravy z hospodářské činnosti. Z částky na opravy byly největšími položkami v tomto roce: porevizní elektroopravy, oprava střechy, pokládka a opravy podlahových krytin, malování po elektroinstalaci, oprava vrátníku vstupních dveří atd.) Na drobné opravy škola investovala z prostředků města v roce 2009 navíc 83 978 Kč a 5 125 Kč na drobné opravy z hospodářské činnosti. Z částky na opravy byly největšími položkami: revize, oprava střechy, pokládka a opravy podlahových krytin, malování, oprava rozvodů vody ve ŠJ, opravy el. spotřebičů ve ŠJ, stavební úpravy, vyplývající ze zprávy KHS, ap.) A v roce 2010 na tyto opravy škola investovala navíc 36 263 Kč z vlastních zdrojů a 5 125 Kč na drobné opravy z hospodářské činnosti. Z částky na opravy byly největšími položkami zejména revize, oprava střechy, pokládka a opravy podlahových krytin, malování, oprava ventilátorů ve ŠJ, oprava schodů u vstupu, opravy svítidel ve třídách, oprava WC chlapců, nátěry krytů topení.

Tab. 4.17 Opravy (v Kč)

Opravy/rok	2006	2007	2008	2009	2010
Opravy z prostředků města	242 936,27	237 369	252 724	283 978	279 465
Opravy z hospodářské činnosti	23 495	26 483	7 927	5 125	5 125
Opravy z vlastních zdrojů	0	0	0	0	36 263
Celkem	266 431,27	263 852	260 651	289 103	320 853

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Poslední výdajovou položkou organizace jsou **ostatní provozní náklady**, které lze rozdělit na náklady na energie, nákup potravin do ŠJ a ostatní.

Tab. 4.18 Náklady na energie (v Kč)

Komodita/rok	2006	2007	2008	2009	2010
Teplo, TUV	1 108 976	1 619 900	1 349 999	1 458 035	1 641 921
Voda	58 600	72 670	71 905	65 035	85 800
El. energie	300 596	310 954	310 320	546 415	364 615
Plyn	36 000	70 674,17	58 530	61 443	49 283
Celkem	1 504 172	2 074 198,17	1 790 757	2 130 928	2 141 619

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Nejvíce provozních nákladů škola vynaložila na Teplo a TUV a el. energii.

Škola každoročně vynakládá prostředky na **nákup potravin pro školní jídelnu**. Nejvíce vynaložila na tento nákup v roce 2007 v hodnotě 1 397 049 Kč a nejméně v roce 2009 v částce 1 288 320 Kč.

Do **ostatních výdajů** patří např. spotřební a režijní materiál, poštovné, telefon, ochranné pracovní prostředky, materiál na projekty, služby apod. Nejvíce prostředků na ostatní výdaje bylo vynaloženo v roce 2009 a to v částce 1 807 554 Kč, z toho škola

nakoupila například židle a lavice, nábytek do školní družiny, což bylo také prioritou školy v tomto roce. Nejméně prostředků bylo vynaloženo v roce 2007 v částce 1 026 399 Kč. Dalšími ostatními výdaji, které škola může vynakládat, jsou výdaje na povinnou plaveckou výuku žáků, pojištění žáků, odvoz odpadů, nákup knih do knihovny, poplatky bankám atd.

Tab. 4.19 Rekapitulace výdajů ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)

Výdaje/rok	2006	2007	2008	2009	2010
Výdaje ze státního rozpočtu činily celkem	13 756 220	14 437 270	14 236 982	14 301 000	12 894 922
Výdaje z rozpočtu Města Studénky	3 373 441,96	3 655 924	3 358 290,96	3 649 122	3 576 241
Výdaje z hospodářské činnosti	1 878 416,78	1 846 263	2 103 663,94	2 543 136	2 556 650
Výdaje celkem	19 008 078,74	19 939 457,04	19 698 936,90	20 493 258	19 124 764

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Výdaje ze SR se podílely na celkových výdajích ve sledovaném období 2006 až 2010 kolem 70 – 73 % a výdaje z rozpočtu Města Studénky kolem 17 - 18 %. Nejméně se na celkových výdajích podílely výdaje z hospodářské činnosti, které ve sledovaném období činily 9 - 12 %.

4.2.3 Zhodnocení hospodaření základní školy

Škola má zájem na kvalitě dalšího vzdělávání zaměstnanců školy, z toho důvodu jsou zaměstnanci vysíláni na odborná školení. V loňském a letošním roce se vzdělává ředitel školy na Ostravské univerzitě - specializační studium pro manažery.

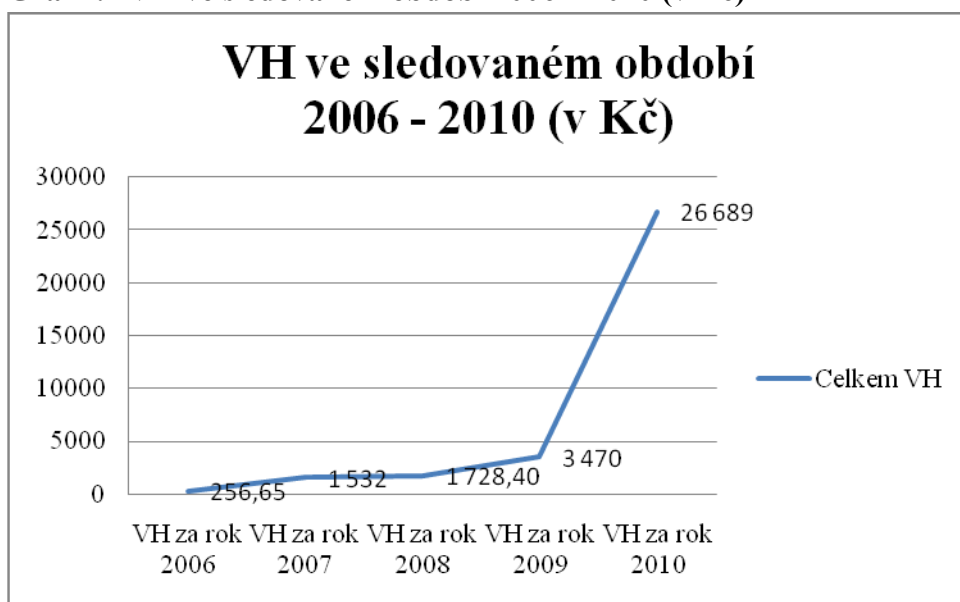
Z výkazu zisku a ztráty (výsledovky) organizace zjišťuje **výsledek hospodaření**. Organizace tento výsledek hospodaření po schválení zřizovatelem odvádí buď do **rezervního fondu** nebo do **fondu odměn** (jen 20 % ze zisku). Následné čerpání rezervního fondu lze také s předchozím souhlasem zřizovatele.

Z rozboru vyplývá, že výsledek hospodaření rostl. Nedá se zde ale mluvit o jeho vývoji a to z toho důvodu, že nelze vždy utratit na 0 (což by bylo ale pro školu nejlepší). Výsledek hospodaření roste, protože nelze dosledovat přesně, kolik peněz lze ještě čerpat na konci roku.

Závazné ukazatele – dodatek škoie na konci roku chodí „na poslední chvíli“ a škola neví, jestli ještě bude muset městu něco vracet, proto si nechává rezervu, kterou už před Vánocemi není možné někdy utratit.

Škola měla nejvyšší VH v roce 2010 a to kvůli DPH, kdy škola nevěděla, kolik bude odvádět, proto zůstalo škoie tolik peněžních prostředků.

Graf 4.4 VH ve sledovaném období 2006 – 2010 (v Kč)

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjednocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Zlepšený hospodářský výsledek ve všech letech nebyl dosažen na úkor poslání stanoveného zřizovací listinou. Po schválení byly tyto zlepšené hospodářské výsledky převedeny do rezervního fondu. V roce 2010 šlo 20 % do fondu odměn.

Od prosince 2010 je škola **plátcem DPH**, v jehož důsledku tak škoie přibyla administrativa

Tab. 4.20 Srovnání hospodaření v hlavní činnosti v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč)

	č.ú.	2006	2007	2008	2009	2010
Náklady						
Spotřeba materiálu	501	1 106,84	853,72	720	707,1	644,3
Spotřeba energií	502	1 454,98	1 969,27	1 716,06	2 128,60	2 028,30
Opravy a údržba	511	190,27	237,37	216	274,3	279,5
Cestovné	512	20,43	30,18	18,27	17,5	18,7
Ostatní služby	518	527,08	429,29	535,41	419,7	335,6
Mzdové náklady	521	9 723,24	10 231,13	10 131,05	10 315,70	9 404,60
Náhrady, zákonné odvody	524	3 394,08	3 582,68	3 541,52	3 322,30	3 132,70
FKSP	527	191,24	201,21	199,43	201	183,4
Zákonné poj., daně, poplatky...	549	100,95	99,57	114,58	99,2	104,4
Odpisy	551	420,55	458,77	402,95	464,7	436,5
Celkem		17 129,66	18 093,19	17 595,27	17 950,10	16 568,00
Výnosy						
Tržby ze stravování	601	0	0	0	0	0
Tržby z nájmu a jiné	602	2,61	0	0,95	0,6	0
Úroky	644	2,1	2,15	2,37	0,7	0,2
Granty, dary a poj. plnění	649	90,8	36,27	144,8	20	66,4
Dotace SR, EU a přisp. MěÚ	691	16 973,27	18 054,36	17 447,18	17 933,50	16 501,50
Celkem		17 068,78	18 092,78	17 595,3	17 954,8	16 568,1
Výsledek hospodaření		-60,88	-0,41	0,03	4,7	0,1

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Z tabulky je patrná kolísavost nákladů a výnosů z hlavní činnosti. Vzestup nákladů po roce 2006 z celkové částky 17 129,66 Kč na 18 093,19 Kč ovlivnilo zvyšování cen služeb, materiálu atd. Vzestup nákladů na spotřebu energií ovlivnilo zvyšování cen, spotřeba energie roste nebo klesá úměrně klimatickým podmínkám daného roku.

Největší výnosy v rámci hlavní činnosti má škola z dotací SR, EU a příspěvků zřizovatele. Tyto výnosy se v jednotlivých sledovaných letech pohybovaly okolo 16 – 18 milionů korun. Největší nákladovou položkou v rámci této hlavní činnosti jsou mzdové náklady, jejichž celková výše činila v jednotlivých letech 2006-2010 okolo 9 – 10 milionů korun.

Tab. 4.21 Srovnání hospodaření v doplňkové činnosti v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč)

	č.ú.	2006	2007	2008	2009	2010
Náklady						
Spotřeba materiálu	501	1 403,46	1 389,02	1 654,32	1 614,10	1 606,90
Spotřeba energií	502	49,19	104,93	74,7	93,7	113,3
Opravy a údržba	511	76,16	26,48	44,64	14,8	41,4
Cestovné	512	0,44	0	0	0,8	0,5
Ostatní služby	518	52,9	31,41	49,84	509,6	409,3
Mzdové náklady	521	199,63	192,27	189,21	222	247
Náhrady, zákonné odvody	524	69,65	67,99	64,87	64,2	78,3
FKSP	527	3,37	3,13	3,16	3,5	4,2
Zákonné poj., daně, poplatky...	549	14,66	20,12	12,23	11,3	35,7
Odpisy	551	8,96	10,89	10,69	9,1	20,1
Celkem		1 878,42	1 846,24	2 103,66	2 543,10	2 556,70
Výnosy						
Tržby ze stravování	601	1 698,92	1 632,04	1 712,60	1 651,90	1 803,40
Tržby z nájmu a jiné	602	240,26	215,89	349,51	838,7	136,7
Úroky	644	0,38	0,27	0,09	0	0
Granty, dary a poj. plnění	649	0	0	43,16	51,3	643,1
Dotace SR, EU a přísp. MěÚ	691	0	0	0	0	0
Celkem		1 939,56	1 848,20	2 105,36	2 541,90	2 583,20
Výsledek hospodaření		61,14	1,96	1,7	-1,2	26,5

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Sjedenocení 2006 - 2010, vlastní zpracování, 2011.

Od roku 2007 lze zaznamenat u doplňkové činnosti růst nákladů i výnosů. I v tomto případě lze vzestup nákladů odůvodnit navyšováním cen, zdražování služeb, materiálu, energií atd., tak jak tomu bylo u hlavní činnosti.

Výnosy vzrostly, neboť ve školní jídelně se stravuje více cizích strávníků, škola upravila vzhledem k rostoucím cenám energií kalkulace za pronájem tělocvičny, učeben, také cena stravenky v jídelně šla mírně nahoru. Tělocvičnu škola pronajímá v týdnu až do večera a o víkendech také, takže je využita téměř na 100 % - tržby.

Možnosti, které by mohly snížit náklady školy, popisuje následující kapitola zabývající se doporučeními, jejichž účelem je především zlepšení finanční situace základní školy v budoucnu.

5 Doporučení ke zlepšení finanční situace základní školy

Škola má v současné době i přes klesající výnosy dostatek finančních prostředků nutných k provozování své činnosti. Není tedy nucena využívat další možnosti, jakými si může příspěvková organizace opatrovat finanční prostředky pro svou činnost, ale i přesto bych doporučila organizaci, aby se nebránila získávání dalších prostředků a zkvalitňovala tak své ekonomické možnosti.

Své návrhy jsem rozdělila do několika částí, z nichž první část doporučení směřuje do oblasti hospodaření a druhá se zabývá legislativními návrhy. Převážný okruh doporučení je orientován do oblasti zvyšování příjmů v rámci doplňkové činnosti, přičemž nutno podotknout, že tato činnost nesmí v žádném případě omezovat činnost hlavní. V první řadě zde navrhuji řešení, kterými by škola mohla získat další peněžní prostředky a v druhé řadě, jak by mohla s finančními prostředky nakládat lépe než dosud, čímž by mohla mimo jiné dosáhnout i ke snížení nákladů. V závěru této kapitoly se zmiňuji o tom, kde se v současné době škola snaží finanční prostředky ušetřit.

Důležité je zmínit, že technický stav budov školy je vyhovující a nebrání tak v rozvíjení její další činnosti, která by mohla přinést finanční prostředky. Ve škole jsou odborné učebny, jejich počet a zaměření je standardní. Mezi učebny s velmi dobrým vybavením náleží – učebna jazyků, dílny, učebna výpočetní techniky na 2. stupni a školní kuchyňka. Z tohoto důvodu se domnívám, že by škola měla obracet své snažení právě do částí školy, které jsou v dobrém stavu a mohly by být využity i jiným způsobem, než výukou ve škole.

Jako jedna z možností získávání finančních prostředků se nabízí nabídka školení pro veřejnost. V budově školy by mohly probíhat rekvalifikační kurzy ve spolupráci s úřadem práce v Bílovci nebo výuka práce na počítači (psaní na PC všemi deseti, práce s internetem, různými PC programy apod.). Vybavení učeben výpočetní techniky je s ohledem na potřeby výuky dostačující. Škola disponuje dvěma učebnami, které jsou připojeny k internetu a v rámci možností zajištěny výukovým softwarem. Vzhledem k tomu, že ČR vstoupila do Evropské unie a komunikovat cizím jazykem se stává nezbytností, bylo by přínosem zavést výuku jazyků pro veřejnost. Kurzy by mohly probíhat v odpoledních nebo večerních hodinách. V současné době také čím dál více seniorů mají touhu seznámit se a naučit se práci

s výpočetní technikou. Škola by mohla zpracovat projekt na vzdělávání seniorů a získat tak další finanční prostředky.

Vhodnými škooliteli cizích jazyků by byli z řad pedagogických pracovníků pedagogové se státní závěrečnou jazykovou zkouškou nebo pedagogové jako rodilí mluvčí.

Bohužel, žádané aprobace anglického jazyka a výpočetní techniky nejsou v současné době dostatečně zastoupeny. V obou případech škola řeší tuto situaci vzděláváním části sboru.

Získat finanční prostředky by bylo možné i z pronájmu učeben. Například v hudební třídě, jež je vybavená klavírem, by byla možnost vést kroužek „pěvecký sbor“ a pronajímat tuto učebnu soukromým osobám.

V současné době, ale nemá tento kroužek kdo vést. V dnešní době je už málo lidí, kteří by ve svém volnu vedli nějaký kroužek, ale přesto doporučuji, aby se škola pokusila tento návrh zrealizovat a na místo učitele pěveckého sboru by mohl nastoupit pedagogický pracovník, který vyučuje hudební výchovu na škole. Škola by tak mohla vybírat školné (poplatky) za žáky navštěvující tento kroužek.

Součástí nadstandardního vybavení byla zřízena velká tělocvična, která dostačuje pokrytí potřeb výuky tělesné výchovy, činnosti školní družiny a školního klubu. V ostatním čase a o víkendech slouží k pronájmu místním občanům a sportovním organizacím. Možným přílepšením do rozpočtu školy by napomohlo pořádání každoročních plesů a dalších akcí pro veřejnost za určité vstupné. Při analýze ZŠ Sjedenocení bylo zjištěno, že ples byl pořádán pouze ve školním roce 2006/2007. Důvodem byla malá účast a výtěžek z plesu stěží pokryl náklady. Škola by mohla přilákat na ples lidi pod podmínkou např. bohaté tomboly, živé hudby apod. Vstupenky na ples by škola nabízela rodinám, příbuzným žáků školy a 1 vstupenku by si rodiče dítěte povinně museli zakoupit s tím, že by šlo o příspěvek do tomboly, na pokrytí nákladů spojených s organizací plesu.

Škola má dále budovu školní jídelny, která vaří obědy pro přihlášené žáky, zaměstnance a cizí strážníky z okolí. Pro další rozvoj, který by mohl přispět ke zvýšení finančních prostředků pro zajištění činnosti školy, je rozšíření okruhu strážníků ve školní jídelně na širší veřejnost. Bylo by vhodné, aby škola navázala kontakty s firmami působící ve městě Studénka a to tak, že by škola předložila výhodnou cenovou nabídku jídelničku a jídelna by vařila dva druhy obědů. Možnost vybírat si z více druhů obědů by mohla přilákat více strážníků.

Školní jídelna je vybavena novými elektrickými pecemi, kotlem a lednicí, postupně škola vybavení jídelny obnovuje. Zvýšit své příjmy by mohla škola tím, že by školní jídelnu pronajímala k různým druhům oslav a pekla koláče a vařila knedlíky na objednávku.

Iniciativu by mohla škola vyvíjet v získávání sponzorských darů. Organizace by měla navazovat kontakty s případnými dárci a umět je přesvědčit, že s jejich darem nebo příspěvkem bude řádně a účelně naloženo.

Škola má snahu získávat finanční zdroje i mimo rozpočet formou projektů v rámci kraje i obce. V neposlední řadě se škola v roce 2010 úspěšně připojila do projektu z prostředků EU Comenius Regio. I nadále by se měla organizace zabývat otázkou možnosti získávání finančních prostředků z fondů EU, neboť tak může získat nemalé finanční prostředky. Tento finanční zdroj by mohl škole pomoci při vybudování dalších projektů, které by podpořili oficiální žáky ZŠ a jež by přispěly ke zlepšení podmínek pro vzdělávání na základní škole. Tyto projekty bývají velice nákladnou záležitostí.

Jelikož vlastníkem budovy ZŠ Sjednocení je město, proto to není škola, kdo by měl žádat o grant EU na revitalizaci, nýbrž vlastník budovy. Z tohoto důvodu je důležité, aby zástupci školy (ředitel, rada školy) konzultovali zásadní věci se zastupiteli města, aby účel grantu směřoval ke skutečným potřebám, které škola má. ZŠ Sjednocení o tento grant žádali a získali ho, ale pouze na výuku, nikoliv na obnovu školy.

Dalším doporučením, jak by škola mohla snížit své náklady je, aby proběhla celková rekonstrukce školy - výměna oken, zateplení, apod. V tomto případě záleží na MěÚ, zda bude mít dostatek prostředků na rekonstrukci a jestli tyto prostředky bude chtít investovat právě do této oblasti.

Škola by také potřebovala vlastní kotelnu, neboť zaznamenává velké úniky tepla, které musí hradit firmě MISS, která je jejím dodavatelem TUV a tepla. S vlastní kotelnou by škola určitě ušetřila. Škola má už vypracovaný energetický audit, který dala vypracovat MěÚ, ale tím celá záležitost skončila.

Při konzultacích s pracovníci hospodářského úseku školy jsem získala informace o tom, že škola se snaží šetřit finanční prostředky, ale i přes všechnu její snahu naráží na bariéru v legislativě. Škola dostává přiděl podle celkového počtu žáků a žáků prvních tříd,

přičemž právě počet žáků v prvních třídách se neustále snižuje, čímž má škola každým rokem méně finančních prostředků. Na základě tohoto zjištění je vhodné navrhnout změnu v legislativě, která by umožnila omezit přílišnou přísnost v přidělování finančních prostředků. Konkrétní návrh předpokládá změnu v normativech, které by byly možností, jak zlepšit finanční situaci organizace. Mým doporučením by bylo, aby se náklady tohoto fixního charakteru vztahovaly nejen k počtu žáků a žáků prvních tříd, ale aby zde vstupovala i jiná kritéria, např. velikost školy, vybavenost, nad rámec poskytované služby touto organizací apod.

I přesto, že je výše uvedeno několik doporučení, nelze říci, že by se škola nesnažila šetřit finanční prostředky a vyvíjet činnosti, které by směřovaly k úbytku nákladů. Škola se snaží nakupovat nejlevnější spotřební materiál a dětem jejich pracovní sešity kupují rodiče ze svých finančních prostředků. Škola vyměnila operátora (Telefonicu) za levnějšího místního, který účtuje bez poplatků a vytvořil škole nabídku i levnějšího internetu. I v bance se snažili najít účet s menšími poplatky, ale bylo to podmíněno tím, že si 10 zaměstnanců mělo zřídit u banky účet, což bylo nereálné.

Škola vyhlašuje výběrová řízení na větší zakázky, takže firmy se snaží organizaci poskytovat výhody a slevy.

Škola již v současné době šetří energií, např. má spořiče vody, netopí v noci a době prázdnin. Celková spotřeba vody je však ovlivněna technickým stavem budovy školy.

Realizace některého z výše uvedených návrhů by mohl být pro organizaci určitým přínosem v jejím rozpočtu, neboť by přinesl úsporu finančních prostředků a zefektivnil by určité činnosti. Vedle úspory financí by na základě zmíněných návrhů mohla škola také zkvalitnit poskytované služby. Realizace návrhů v rámci doplňkové činnosti by mohla zejména přispět k motivaci dětí o zájmový kroužek (pěvecký sbor) a k většímu zájmu veřejnosti o aktivity v oblasti informatiky a studia jazyků. Všechny výše uvedené návrhy, které by se škole podařilo na základě své péle a snahy zrealizovat, by mohly přispět k jistému zlepšení její ekonomické situace.

6 Závěr

Tato práce se zabývá hospodařením příspěvkové organizace vykonávající činnost základní školy, přičemž pojmout celou problematiku správy základního školství v rámci diplomové práce je téměř nemožné, a proto byla práce zaměřena a provedena analýza na mnou vybranou organizaci, kterou je Základní škola Studénka, Sjednocení 650, jejímž zřizovatelem je Město Studénka.

Cílem diplomové práce bylo zjistit na základě ekonomických ukazatelů současnou finanční situaci právnické osoby vykonávající činnost základní školy a navrhnout doporučení, která by vedla ke zlepšení její finanční ekonomické situace v budoucnu.

Hlavním účelem zřízení této příspěvkové organizace je uskutečňovat vzdělávání a výchovu žáků podle vzdělávacích programů. Předmětem činnosti, který odpovídá hlavnímu účelu, je poskytování základního vzdělání v souladu s požadavky školského zákona, přičemž se organizace řídí jejími cíli a podmínkami podle tohoto zákona.

Na základě analýzy hospodaření v letech 2006 - 2010 byl zjištěn pokles celkového počtu pedagogických pracovníků, žáků i tříd. Důvodem snižování celkového počtu pedagogických pracovníků jsou dopady trojí krize na mzdovou oblast, tj. hospodářská krize, úbytek žáků, zadlužení státu a dopady nutných škrtů. Pokles počtu žáků a tříd je způsoben odchodem relativně silných ročníků a nástupem menšího počtu žáků do první třídy. Mateřské školy hlásí velmi nízký počet předškoláků, který je způsobený demografickým propadem populačně slabých ročníků. Bohužel i obyvatelstvo sídliště „stárne“ a je třeba zmínit i zvýšené stěhování rodin mimo spádové území školy.

Organizace získala v jednotlivých sledovaných školních letech nejvíce finančních prostředků ze státního rozpočtu a dále z rozpočtu zřizovatele. V prvních třech sledovaných letech činily příjmy ze SR 72 % a v posledním sledovaném období poklesly na 67 % z celkových příjmů. Nejvyšší položkou je příspěvek státu na přímé náklady, které se pohybovaly kolem 9 milionů a 10 milionů korun. Škola získává také finanční prostředky ze SR na asistentku pedagoga, která je přidělena žákovi autistovi. V rámci programového financování škola obdržela dotace se zvláštním určením a dotace na projekty environmentální výchovy, financované z rozpočtu MSK.

Příjmy z rozpočtu zřizovatele se podílely na celkových příjmech ve sledovaném období 17 - 18 %. Největšími položkami sledovaného období 2006 - 2010 byly zálohy

na energie, které se zvyšují. Nemalý příspěvek od zřizovatele získává škola na provoz školy, který naopak klesá.

Méně významnými zdroji jsou pak grantové příspěvky z rozpočtu zřizovatele a ostatní výnosy, které vykazují zanedbatelné procento. Grant EU získala ZŠ pouze v roce 2010, čerpala jej v celkové částce 96 842 Kč.

Organizace vedle své hlavní činnosti provozuje činnost doplňkovou, která přináší organizaci v průběhu školního roku určité přilepšení do jejího rozpočtu. Avšak podmínkou je, aby tato doplňková činnost neohrožovala činnost hlavní. Příjmy z doplňkové činnosti tvořily ve sledovaném období 2006 až 2010 kolem 8 – 10 % celkových příjmů. Organizace pronajímá tělocvičnu, ostatní prostory školy a má příjmy z prodeje obědů pro cizí strávníky. U této doplňkové činnosti jsou ale velké rezervy.

V příspěvkové organizaci postrádám častější využívání dalších možností financování, a to ve formě darů, sponzoringu či veřejných sbírek.

Hypotéza, že „Příspěvková organizace ve sledovaných letech nakládá se svěřenými prostředky maximálně hospodárně“ se potvrdila, neboť škola při snaze minimalizovat své náklady získávala ve sledovaném období vstupy na její činnost, které vypovídaly odpovídající kvalitou.

Potvrdila se i druhá hypotéza, že „Příspěvková organizace hospodaří ve sledovaných letech s kladným popřípadě nulovým hospodářským výsledkem.“ Škola se ve sledovaném období nikdy nedostala do mínusu a vždy hospodařila s kladným hospodářským výsledkem. Po schválení radou byly vždy tyto zlepšené hospodářské výsledky převedeny do rezervního fondu.

Na základě skutečností zjištěných analýzou byla navržena doporučení, která by vedla ke zlepšení finanční situace v budoucnu. Škola dostává přiděl podle celkového počtu žáků a žáků prvních tříd, přičemž právě počet žáků v prvních třídách se neustále snižuje, čímž má škola každým rokem méně finančních prostředků. Na základě tohoto zjištění je vhodné navrhnout změnu v legislativě, která by umožnila omezit přílišnou přísnost v přidělování finančních prostředků. Konkrétní návrh předpokládá změnu v normativech, které by byly možnostmi, jak zlepšit finanční situaci organizace. Mým doporučením by bylo, aby se náklady tohoto fixního charakteru vztahovaly nejen k počtu žáků a žáků prvních tříd, ale aby zde vstupovala i jiná kritéria, např. velikost školy, vybavenost, nad rámec poskytované služby touto organizací apod.

V rámci doplňkové činnosti by škola mohla získávat mnohem vyšší finanční prostředky, kdyby rozšířila nabídku vzdělávacích kurzů. Dalším doporučením je pořádání

různých akcí, plesů a rozšířit okruh strážníků ve školní jídelně na širší veřejnost a také tuto jídelnu pronajímat k různým druhům oslav. Možností zvýšení příjmů by mohlo přispět i pečení koláčů a vaření knedlíků na objednávku a jejich následný prodej.

V oblasti využívání dalších možností financování, např. ve formě darů, sponzoringu či veřejných sbírek by měla škola vyvíjet větší iniciativu a bude zde také zapotřebí, aby škola lépe oslovovala veřejnost a přesvědčila případné dárce o tom, že s jejich příspěvkem nebo darem bude účelně a dobře naloženo.

Také zřizovatel příspěvkové organizace by se měl zabývat otázkou možnosti získávání peněžních prostředků z prostředků z fondů EU, neboť tak může škola získat nemalé finanční prostředky.

Závěrem lze říci, že regionální školství patří mezi finančně vysoce náročné oblasti celého školství a efektivita zde vynaložených prostředků je však jen těžce měřitelná.

Využití této diplomové práce je především u ZŠ Sjedenocení ve Studénce pro snadnější přehled o poskytnutých a vynakládaných finančních prostředcích za sledované období 2006 až 2010.

Seznam použité literatury

a) Monografie

- HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2.10.
- KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 3., aktualit. vyd. Ostrava: Montanex, a. s., 2010. 352 s. ISBN 978-80-7225-319-7.
- MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, K.; TÉGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009. 151 s. ISBN 978-80-7263-546-7.
- OCHRANA, F. a kolektiv. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
- PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- POKORNÁ, B. a kolektiv. *Řízení školy 2009*. Praha: ASPI, 2009. 256 s. 978-80-7357-413-0.
- POLIÁN, M. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha: PROSPEKTRUM, spol. s r.o., 2001. 201 s. ISBN 80-7175-098-0.
- PROKŮPKOVÁ, D.; MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 348 s. ISBN 978-80-7357-533-5.
- REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2007. 264 s. ISBN 978-86929-29-3.
- REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru*. 3., aktualit. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
- REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
- VALENTA, J. *Školské zákony*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r. o., 2009. 798 s. ISBN 978-80-7263-530-6.
- VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2010. 340 s. ISBN 978-80-87173-16-9.

b) Legislativa

- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 218/2000 Sb., o obcích
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

c) Elektronické zdroje

- Informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje. Legislativa a financování soukromých škol [online]. c2010 [cit.20.11.2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.zkola.cz/zkedu/rodiceaverejnost/vybirameskolu/soukromeacirkevniskoly/29892.aspx>>.
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Finanční normativy [online]. c2010 [cit.21.11.2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2009>>.
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Republikové normativy škol a školských zařízení zřízených územními samosprávnými celky na rok 2011 [online]. c2011 [cit.10.2.2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-2>>.
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2009 [online]. c2010 [cit.20.1.2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2009>>.
- Organizační složky státu a státní příspěvkové organizace. Státní fondy. Státní příspěvkové organizace. c2011 [cit.4.12.2010]. Dostupné na WWW: <http://kvf.vse.cz/storage/1167949457_sb_organizacni_slozky_statu.pdf>.
- Slintáková, B. Organizační složky státu a státní příspěvkové organizace. Státní fondy [online]. c2010 [cit.16.12.2010]. Dostupné na WWW: <http://kvf.vse.cz/storage/1167949457_sb_organizacni_slozky_statu.pdf>.

- Týdeník školství. Regionální školství v číslech – základních škol [online]. c2011 [cit.12.3.2011]. Dostupné na WWW:<<http://www.tydenik-skolstvi.cz/archiv-cisel/2010/12/regionalni-skolstvi-v-cislech-zakladni-skoly/>>.
- ÚSTAV PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ. Virtuální oddíly statistických výkazů [online]. c2011 [cit.11.2.2011]. Dostupné na WWW: <<http://stistko.uiv.cz/vo/feat/help.asp>>.
- Základní škola sjednocení ve Studénce. Výroční zpráva za školní rok 2006/2010 [online]. c2011 [cit.16.1.2011]. Dostupné na WWW: <<http://zssjednoceni.kyklop.cz/docs/zprava0910.doc>>.

d) Ostatní

- Interní zdroje ZŠ Sjednocení - Dodatek č. 2 závazných ukazatelů příspěvkové organizace ZŠ Sjednocení pro rok 2010.
- Interní zdroje ZŠ Sjednocení – Rozhodnutí MŠMT o poskytnutí dotace EU.
- Vnitroorganizační směrnice č. 9/05 Fond kulturních a sociálních potřeb.
- Vnitroorganizační směrnice č. 3/06 o doplňkové činnosti.
- Vnitroorganizační směrnice č. 2/05 Úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině.
- Vnitroorganizační směrnice č.3/05 Úplata za zájmové vzdělávání ve školním klubu.
- Výroční zprávy o hospodaření ZŠ Sjednocení za sledované období 2006 – 2010.

Seznam zkratek

ČMOS PŠ	Českomoravský odborový svaz pracovníků školství
ČR	česká republika
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
DSO	dobrovolný svazek obcí
EHP	Evropský hospodářský prostor
El.	elektrická
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FO	fyzická osoba
ICT	informační a komunikační technologie
IČ	identifikační číslo
KÚ	Krajský úřad
MěÚ	Městský úřad
MP	mzdové prostředky
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	neinvestiční výdaje
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
ONN	pracovní dohody
OP-VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PAM	personální a mzdové oddělení
PC	Personal Computer
PO	právnícká osoba
PPP	psychologicko-pedagogická poradna
PZ	počet zaměstnanců
RMS	Rada města Studénky
ROP	Regionální operační program
RVP	rámcový vzdělávací program
Sb.	sbírky zákonů
SR	státní rozpočet

SRPDŠ	Sdružení rodičů, přátel dětí a školy
SS	státní správa
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠPO	školská právnická osoba
ŠVP	školní vzdělávací program
ŠZ	školská zařízení
TP	trvalý pobyt
TUV	teplá užitková voda
UZ	účelový znak
VH	výsledek hospodaření
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
VOŠ	vyšší odborná škola
ZŠ	základní škola

Seznam tabulek

Tab. 2.1 Počet zařízení v ČR poskytující základní vzdělávání v letech 2005 - 2009 podle zřizovatele.....	5
Tab. 2.2 Stanovení republikových normativů škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2011	13
Tab. 4.1 Celkový počet pedagogických pracovníků ve sledovaném období 2006 - 2010	28
Tab. 4.2 Počet žáků přijatých ve sledovaném období 2006 - 2010	29
Tab. 4.3 Příspěvek státu v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč).....	32
Tab. 4.4 Příspěvek zřizovatele v letech 2006 - 2010 (v Kč).....	34
Tab. 4.5 Finanční ukazatele Základní školy Sjednocení pro rok 2010.....	36
Tab. 4.6 Doplnková činnost ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)	37
Tab. 4.7 Granty z rozpočtu zřizovatele v letech 2006 - 2010 (v Kč)	38
Tab. 4.8 Finanční rámec projektu zahrnující celkové způsobilé výdaje na projekt	39
Tab. 4.9 Ostatní výnosy ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)	41
Tab. 4.10 Rekapitulace příjmů ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč).....	42
Tab. 4.11 Odpisy DNM a DHM ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)	43
Tab. 4.12 Platy zaměstnanců (hrubá mzda)	44
Tab. 4.13 ONN (pracovní dohody)	44
Tab. 4.14 Zákonné odvody – hlavní a doplňková činnost (v Kč)	45
Tab. 4.15 Neinvestiční výdaje na výukové prostředky v letech 2006 - 2010 (v Kč)	47
Tab. 4.16 Další vzdělávání pedagogických pracovníků (v Kč).....	48
Tab. 4.17 Opravy (v Kč).....	49
Tab. 4.18 Náklady na energie (v Kč).....	49
Tab. 4.19 Rekapitulace výdajů ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč).....	50
Tab. 4.20 Srovnání hospodaření v hlavní činnosti v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč)	52
Tab. 4.21 Srovnání hospodaření v doplňkové činnosti v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč)	53

Seznam grafů

Graf 2.1 Rozdělení základních škol podle zřizovatele v ČR v roce 2009 (v %)	5
Graf 4.1 Počet žáků přijatých ve sledovaném období 2006 - 2010	30
Graf 4.2 Příspěvek na přímé náklady ve sledovaném období 2006 - 2010 (v tis. Kč)	33
Graf 4.3 Příspěvek od zřizovatele ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)	35
Graf 4.4 VH ve sledovaném období 2006 - 2010 (v Kč)	51

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB -TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Jana Lužová

Adresa trvalého pobytu studenta:

L. Janáčka 608, Studénka, 742 13

Seznam příloh

- Příloha 1** Celkový počet pedagogických pracovníků v jednotlivých školních letech
- Příloha 2** Příjmy ve sledovaném období 2006-2010 (v Kč)
- Příloha 3** Výdaje organizace ve sledovaném období 2006-2010 (v Kč)
- Příloha 4** Zhodnocení plnění závazných ukazatelů MěÚ Studénka (v tis. Kč)
- Příloha 5** Závazný ukazatel – státní rozpočet (v tis. Kč)
- Příloha 6** Další vzdělávání pedagogických pracovníků v letech 2006-2010 (v Kč)
- Příloha 7** Doplnková činnost ZŠ ve sledovaném období 2006-2010 (v Kč)